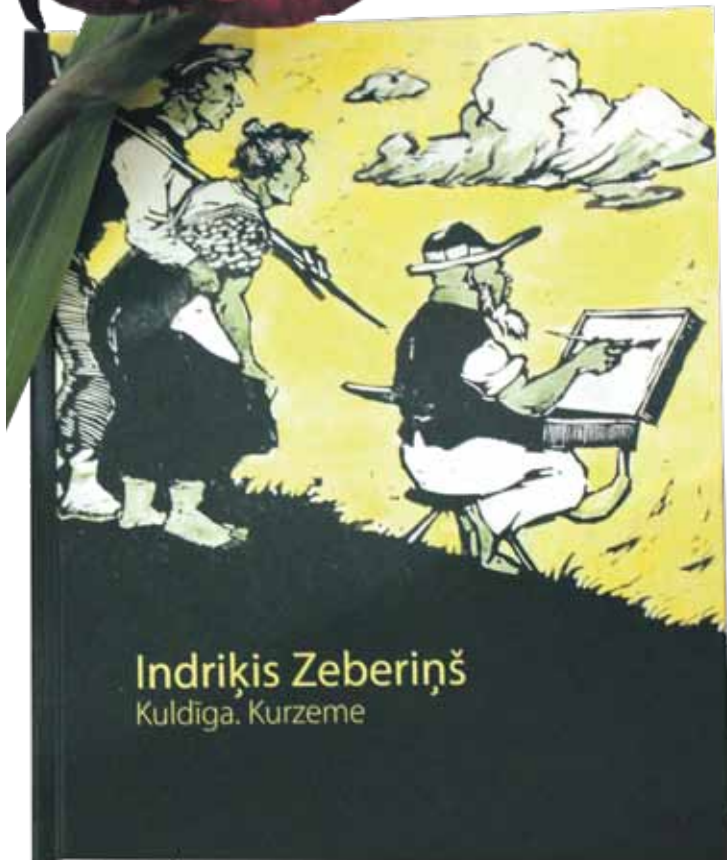

Sirsnīgā gaisotnē atver grāmatu Zeberiņam

„Ja paņemtu visas enciklopēdijas, mākslinieks Indriķis Zeberiņš visās ir minēts, bet darbi ziemā nekur nav redzami. Grāmata *Indriķis Zeberiņš. Kuldīga. Kurzeme* ir pirmais solis uz to,“ ar šādiem vārdiem atvēršanas svētkus 27. augustā iesāka Snēpeles kultūras nama vadītāja Raimonda Vilmane.

Grāmatas vākam izmantota Indriķa Zeberiņa afiša 80. jubilejas izstādei Rīgā.

Par godu latviešu grafiķim un gleznotājam, mūsu novadniekam iznākusi grāmata, kurā apkopoti viņa darbi, kas saglabāti Kuldīgas novada muzeja krājumā. Teksta autore ir mākslas zinātniece Ingrida Burāne. Projekta vadītāja Dace Reinkopa atzīst, ka pašvaldība šo darbu izdevusi jau pagājušā gada nogalē, bet pandēmijas dēļ atvēršana nevarēja notikt: „Grāmata iznākusi brīnišķīga. Skolu absolventi to saņems dāvanā, jo tā ir skaista tradīcija – beidzot skolu, saņemt grāmatas.”

Snēpeles pagasta pārvaldes vadītāja Aiga Bulava stāsta, ka bijuši divi solījumi: izveidot grāmatu un atjaunot norādi uz I. Zeberiņa dzimtajām mājām *Sprincaldnieki*. Māriņa Mednieka darināto zīmi atzinīgi novērtēja grafiķa tuvinieki.

R. Vilmane stāsta, ka I. Zeberiņa piemiņas telpas apmeklētājiem esot viens un tas pats jautājums: „Kāpēc te nav kaut viena viņa darba oriģināls?” Bet grāmatas atvēršanā bija papildam sirsnīgu pārsteigumu. Lielāko sagatavojis mākslinieka mazdēls Kārlis Zeberiņš, kurš piemiņas telpai uzdāvināja vēl neredzētu, I. Zeberiņa gleznotu kāda vīrieša portretu: „Biju nolēmis to ziedot, un šodien pateica priekšā, kam jāziedo.” Sanākušie pirmo reizi varēja to aplūkot.

Grāmatas sastādītāja un māksliniece Katrīna Vasilevska atzina, ka vēl neredzētais darbs esot patīkams pārsteigums: „Portretā redzamo vīrieti sūtīšu Ingridai Burānei, jo viņai padodas dažādus cilvēkus identificēt, un ar arhīva palīdzību mēģināsim atrast.”

Grāmata *Indriķis Zeberiņš. Kuldīga. Kurzeme* būs visās novada bibliotēkās, lai ar mākslinieka darbiem var iepazīties jebkurš.

Mākslinieka mājām – Snēpeles *Sprincaldniekiem* – izveidota jauna norāde. No pagasta pārvaldnieces Aigas Bulavas un kultūras nama vadītājas Raimondas Vilmanes to saņēmis Arvids Līdaka, kuram Indriķis Zeberiņš ir vecāsmātes brālis.

Jāņa Siliņa teksts un foto

Ar aktieru uzstāšanos godina pensionētos pedagogus. → 4. lpp.

Kur likt lietotas drēbes?

Tekstila šķirošanas konteineri arī Kurzemē, bet Kuldīgai vēl jāgaida.

→ 3. lpp.

GUDENIEKOS:

● Genovaites Gūtpelces adītie lakati;

● ceļa atjaunošanu aptur lietus;
● arī ražu ietekmē laika apstākļi.

→ 5. lpp.

Kas jāzina un jādara katram, lai apkure būtu ugunsdroša?

→ 6. lpp.

Arī augustā skolēniem darbs pie uzņēmējiem.

→ 6. lpp.

Novada bāriņtiesu vadītāja Liene Lācekle.

→ 4. lpp.

Kas kultūrā Kurzemē

Meklējiet iekšlapās!

Piektdien, 3. septembrī:

- Eiropas kultūras galvaspilsētas iestrādes. Ko tālāk?
- Kas jauns Kurmālē.
- Sprādziens – jaunieši rosās.
- Vārmes florbolisti spēlē labi.
- Kā strādās skaistumkopšana.
- Sēnes un latvieši.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Ir aizgājis par tālu

Demokrātija. Divi svarīgākie tās principi ir vienlīdzība un brīvība. Arī vārda brīvība, jo demokrātiskā valstī ikvienam jābūt tiesībām paust viedokli. Vienkāršā valodā demokrātija ir viena sasodīti laba štelē, bet, vērojot pēdējā laika notikumus, tā vien šķiet, ka kāds šo jēdzienu ir smagi pārpratis.

Nupat publicēta Latvijas Žurnālistu asociācijas vēstule, kurā skaidrots mediju darbs, tai skaitā protestos pret obligāto vakcinēšanu, kuru laikā Rīgā Saeimas deputāts Aldis Gobzems „vairākas reizes pauda viedokli, ka mediji melo (...). Šo pasāžu Gobzems noslēdza ar draudiem. Proti, ja mēs nenozīnosim *patieso dalībnieku skaitu*, mums būšot jāreķinās ar sekām.” Saeimas pārstāvis runāja par medijiem kā *varas PR kantoriem* un sanākušo priekšā ar pirkstu norādīja uz žurnālistu, kurš vadīja tiešraidi, kaut gan tās vērotāji paši varēja izdarīt secinājumus par piketa dalībnieku skaitu. Un tas nebūt nebija vienīgais incidents starp piketētājiem un mediju pārstāvjiem.

„Runāja par medijiem kā „varas PR kantoriem” un ar pirkstu norādīja uz žurnālistu, kurš skatītājiem nodrošināja piketa tiešraidi.”

Alberts Dinters

Otrs piemērs ir trācis ap mākslinieka Kristiana Brektes murāli *Veltījums Skulmei* uz skolas ēkas Rīgā. Vai pamanījāt, kāda brēka sacēlās, cik ļoti sabiedrība atkal sašķēlās? Piekritu Kuldīgas Demokrā-

tijas festivāla rīkotājai Maijai Jankovskai, kura feisbukā jautāja: „Kā izkļūt no apburtā loka, kurā šobrīd esam?” Tiešām – kurp mūsu sabiedrība virzās?

Trešais piemērs. Kuldīgas protesti pret potēšanu, pēc kuriem dome tika apmētāta un naktī uz kāpnēm uzliktas karātavas. Jau atkal mums, žurnālistiem, nākas skaidroties par savu darbu, un mums tiek prasīts pierādīt, ka tās tiešām ir karātavas, nevis, piemēram, vimbu zvejas rīks, kādus kādreiz izlika uz Ventas rumbas.

Protams, ikvienam ir tiesības medijam prasīt skaidrojumu, kāpēc rakstām tā, nevis citādi. Bet to var darīt mierīgi, iesaistoties auglīgā diskusijā, nevis cenšoties pierādīt vienīgi savu taisnību un to, ka žurnālisti jau neko nekad nesaprot. Pirmajā un trešajā gadījumā medijiem nākas taisnoties par savu darbu! Par to darbu, kuru kāds no kliezējiem diez vai pats uzņemtos un kurā žurnālisti nereti riskē. Mēs nedrīkstam kādu publiski nosaukt sliktā vārdā – to drīkst darīt citi: gānīt mūs, apsaukt, teikt, ka esam pērkami. Savukārt otrajā gadījumā lielākā daļa kliezēju diez vai paši ir paskatījušies, kādi ir Džemas Skulmes darbi un to skices, kuru iespaidā tapis K. Brektes darbs.

Jā, pie mums ir demokrātija, bet daļa ir gatava protestēt pret jebko. Ir aizgājis pārāk tālu. Par tālu viena cilvēka ambīcijās un neprasmē apstāties, *filtrēt*, ko teikt, ko neteikt un kādos elles grēkos vainot citus. Par tālu nemācēšanā ieskatīties, ieklausīties un vērtēt to, ko kāds radījis. Ir pienācis laiks apstāties.

NUMURA FOTO

Kuldīgā daudzus priecē Pētera ielā sakoptais pagalmis, skaisti sakrāmētā malka un košie ziedi.

Jāņa Siliņa teksts un foto

TRĪS PAR VIENU

Vai esat sagatavojušies jaunai apkures sezonai? Vai ir lieli parādi par iepriekš piegādāto siltumu?

1. Bija daudz darba

Andris Aniņš, SIA *Kuldīgas siltumtīkli* valdes priekšsēdis:

– Plānotie darbi tikpat kā pabeigti, un var teikt, ka sezonai esam gatavi. Vēl gan visi jaunie pieslēgumi pilnībā nav kārtībā. Šovasar ļoti daudz strādājām pagastos – milzīgs darba apjoms un aizķeršanās galvenokārt dokumentu dēļ. Priedainē un Padūrē vēl neesam visu izdarījuši. Laika apstākļi arī nav tie labākie: jūlijā karstums, tagad līst. Taču mums strādnieki ir rūdīti. Pieaug interese par pieslēgšanas centralizētajai apkurei, pārvarā no tām privātmājām, gar kurām iet trase. Šogad jaunajiem pieslēgumiem piešķirts

fondu atbalsts, diemžēl līdzfinansējuma sadale un apstiprināšana tik raiti nerit. Mēs no tā esam atkarīgi.

Šovasar lielāko uzmanību pievērsām energoefektivitātei – daudz ieguldīts siltuma zuduma mazināšanā. No Centra vidusskolas līdz veikalam *Maxima* sakārtojām trasi un demonstrējām dubultā izbūvēto, uzlabojām pieslēgumu gan skolai, gan manēžai. Tas bija viens no apjomīgākajiem darbiem. Saspringts bija augusta sākums, kad lielajā maģistrālē trīs vietās iebūvējām jaunus posmus. Vajadzēja pārtraukt siltā ūdens piegādi, bet jau tajā pašā dienā tā tika atjaunota.

Kurināmais līdz oktobra vidum sagādāts. Piegādes līgumi noslēgti, turklāt par tādu cenu kā iepriekšējā sezonā, lai gan šķeldas cena ir augusi. Malku vajadzēs mazāk: Padūrē nomainīts apkures katls un ir pāriets uz granulām. No turienes malku pārveidosim uz Rendu, kur vēl ir nenokurinātās atlikums. Arī tur plānota nomaņa uz granulām, jo tad par apkuri ir mazākas izmaksas.

Attiecībā uz parādiem jāsaka paldies kolēģiem, kas strādā, lai tie mazinātos, un iedzīvotājiem, kuri ir diezgan atsaucīgi. Tāpēc pēdējos gados parādi nav auguši.

2. Gāzes cenu nevar prognozēt

Sandis Japēņins, SIA *Skrundas komunālā saimniecība* valdes pārstāvis:

– Visu gadu sistēmai pieslēgts ir Skrudas bērnudārzs, jo jāpiegādā siltais ūdens. Citur ne uzņēmumi un iestādes, ne daudzdzīvokļu mājas vēl nav apkuri pieteikušas. Esam sagatavojušies. Kurināts tiek ar gāzi, tāpēc pašiem tā nav jāgādā, tikai jāuztur kārtībā sistēma un, ja vajag, tad jāremontē. Visi darbi vasarā paveikti. Ja gaisa temperatūra pazemināsies vairāk, iespējams, jau

septembra sākumā kāda māja vēlēsies apkuri pieslēgt.

Par lielākajiem darbiem – beidzot esam ierīkojuši diezgan jaudīgu apkures katlu, no kura siltumu saņem kultūras nams, veselības un sociālās aprūpes centrs, arī kādreizējā sociālā dienesta ēka. Pārējie ir apkopes darbi. Pēdējā laikā nav tādu ēku, kas no centralizētās apgādes atteiktos pilnībā. Ir tikai daži dzīvokļi, kas ierīkojuši nelielu gāzes katlu. No jauna neviens nav lūdzis pieslēgties trasei, kas neatrodas pie pašas mājas, jo tāds darbs

izmaksātu dārgi.

Parādnieki mums ir, bet ar bargām metodēm necināties – atgādinām, brīdinām. Parāds galvenokārt atkarīgs no gāzes cenas, kas ir tarifa mainīgā daļa un atkarīga no pasaules biržas. Mēs to nevaram prognozēt, varam tikai redzēt tendenci. Kad cena kritās, arī parādi mazinājās. Šobrīd gāze maksā uz pusi vairāk nekā iepriekšējās sezonas sākumā. Iedzīvotāju maksātpēja jau nav augusi, tāpat prognozes par parādiem nav iepriecinošas.

3. Pieslēgsies kopējai trasei

Raimonds Lapuķis, dzīvokļu īpašnieku kooperatīva *Mucenieku nams 30* valdes priekšsēdis:

– Nolēmām šogad pieslēgties *Kuldīgas siltumtīkli* apgādei. Rēķinājām, ka tā, iespējams, būs izdevīgāk. Pieslēgsimies uz gadu, pēc tam aprēķini parādīs, vai tāds lēmums bijis labākais. Galvenais iemesls – mūsu pašu apkures katls savu laiku nokalpojīs un ir jāremontē. Jau pagājušajā

gadā ieguldījām naudu un siltummaiņu nokārtojām, jo bija risks, ka vienā brīdī vecais katls var būt pagalam. Par to sāku domāt vismaz pirms diviem gadiem. Siltumtrase iet gar māju, un pieslēgties tagad varētu būt izdevīgāk. Vienģimenes mājās reti rēķina visu. Bet mums ir 60 dzīvokļu un izmaksās iekļauta kurināmā sagāde, alga kurinātājam, elektrības un ūdens patēriņš.

Tagad viss sakārtots tā, lai jebkurā

mirkļī mājā ielaistu siltumu, kad iemītnieki kopā izteiks vēlmi. Vēl jau septembris tikai būs, un iepriekš nav bijis tā, ka kāds lūdz apkuri ieslēgt agrāk. Mūsu mājā dzīvo kārtīgi cilvēki. Ik pa laikam kāds parāds uzrodas, kad dažādu iemeslu dēļ kāds nonāk naudas grūtībās. Bet nenomaksāti rēķini ir īslaicīgi – ilgstošu parādnieku mums nav.

Daina Tāfelberga

MANUPRĀT

Kas Kuldīgā bojā

Kuldīgā dzīvoju vien pāris mēnešu. Mēdzu šeit iejusties tūrista ādā, jo daudz ko pilsētā vēl nepazīstu. Staigājot un skatoties apkārt, starp skaistām un senām mājām izlec balto ķieģeļu monstri. Kuldīgā, tāpat kā citās pilsētās, padomju laikos vēsturisko garu daudz kur izbojāja baltie ķieģeļi: Liepājas ielā, blakus redakcijai 1905. gada ielā, Pilsētas laukumā. Bet vislielākā brūce, ma-

nuprāt, ir Pilsētas laukums. Tas kā tirgus laukums 500 pajūgiem gan ir ierīkots 30. gadu beigās un tad uzskatīts par vienu no modernākajiem Latvijā. Bet tagad tā lielie, nelīdzenie betona bloki gluži kā aplauzti zobi lien no zemes ārā un atbaidošās dzeltenās laternas, šķiet, pat noēno pilsētas centru. Šis lielais betona pleķis kā automašīnu stāvlaukums izpilda svarīgu funkciju,

bet, kad ir tukšāks, tad izskatās pēc pamesta lidlauka. Un lielie, daļēji tukšie tirdzniecības nama *Līva* logi ainavu neuzlabo. Ja man jautātu, kas pilsētā jāuzlabo, es noteikti atbildētu, ka Pilsētas laukums. Nedomāju, ka hercogs Jēkabs, Liepājas ielas galā izejot caur teleportu, būtu priecīgs par skatu, kas tam pave-

Jānis Siliņš

Galvenā redaktore Daiga Bitīniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv. Žurnālisti: Daina Tāfelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com; Katrīna Blaua – 63350568, katrina.blaua@kurzemnieks.lv; Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv; Inta Jansone – 63350568, inta.jansone@kurzemnieks.lv; Jānis Siliņš – 63350565, janis.silins@kurzemnieks.lv. Literārā redaktore Dina Porīņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv, Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa „Mūkusalas”* Rīgā, Mūkusalas ielā 15a. Tīrāža – 2805.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Tekstila šķirošanas konteineri arī Kurzemē

Jānis Aizbalts, SIA Eco Baltia vide valdes priekšsēdis

Kopš tekstila šķirošanas konteineri kļuvuši pieejami, to iedzīvotāju īpatsvars, kuri lietoto apģērbu izmet sadzīves atkritumos, sarucis par 7%. Tomēr pēc Latvijas Zaļā punkta (LZP) pagājušā gada aptaujas* secināts, ka vēl joprojām problēma ir šo tekstilizstrādājumu savākšanas vietas. 37% iedzīvotāju uzskata, ka tvertnes atrodas tālu un ir grūti pieejamas (2019. gadā līdzīgi domāja 30%). Tajā pašā laikā

palielinās sabiedrības kopējā apņemšanās nodot apģērbu otrreizējai pārstrādei. 2019. gadā to puda 89% iedzīvotāju, šogad rādītājs sasniedz jau 91%.

Palielinoties izpratnei par atbildīgu šķirošanu un pieprasījumam pēc tekstila konteineriem, Eco Baltia Vide sadarbībā ar LZP tekstila šķirošanas infrastruktūru paplašina un līdz vasaras beigām papildus 60 speciālajām tvertnēm izvietos vēl 36, tai skaitā Liepājā un Saldū.

Izmešana šajās tvertnēs kļuvusi par trešo iecienītāko lietotā tekstila nodošanas veidu aiz ziedošanas labdarībai (46%) un lietotā apģērbu atdošanas draugiem vai tuviniekiem (40%) – to izvēlas 21% iedzīvotāju, liecina LZP aptauja. Jaunu apģērbu cilvēki vislabprātāk iegādājas tirdzniecības centros (67%), tāpēc daļa jauno konteineru tiks novietoti līdzās tiem.

Iedzīvotāju vēlmi šķirot tekstilu parāda ne tikai aptaujas, bet arī reālā rīcība, ko esam novērojuši

mūsu rīkotajās kampaņās. Tikai martā iedzīvotāji akcijā sašķiroja 75 tonnas, kas veido 15% no pērnā gada tekstilizstrādājumu apjoma. Savukārt šogad no 1. janvāra līdz 1. jūlijam sašķirotas jau 433 tonnas, kas ir gandrīz tikpat, cik visa pagājušā gada laikā.

Līdz ar jaunajiem konteineriem tekstila šķirošana kļūs pieejamāka daudz lielākai sabiedrības daļai. Tā varēs poligonos noglabājamo daudzumu samazināt vēl vairāk un veicināt aprites ekonomiku.

Eco Baltia vide tekstila konteinerus primāri novieto savos apkalpojamajos reģionos. Bet tiek veidota sadarbība arī ar citiem atkritumu apsaimniekotājiem un novērtēta katra vieta, kas pati izrāda vēlmi sadarbīties, lai šķirošanas sistēmu attīstītu.

Tekstilu šķirot Latvijā būs obligāti no 2023. gada, tāpēc, ņemot vērā likumu prasības, šāda infrastruktūra tiks veidota visā valstī.

*Snapshots aptauja *Lietoto apģērbu pārstrāde* notika februārī, aptaujājot 752 iedzīvotājus 18–74 gadu vecumā.

LASĪTĀJS NEIZPRATNĒ

Skolēna testēšana – pārpratums

Ar Kurzemieku sazinājās Žana Grundmane-Tode, kura puda neizpratni par Covid-19 testu, ko viņas dēls it kā nodevis V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā.

„Dēls mācīsies 9. klasē un tika aicināts nodot siekalu testu. Bet lieta tāda, ka viņš ir gan pārslimojis Covid-19, gan saņēmis pirmo poti. Viņš iekļaujas 180 dienu periodā, kad tests nav jātaisa, jo viņam ir derīgs Covid-19 sertifikāts. Par to klases audzinātāja tika informēta, un dēls uz testa nodošanu neaizgāja, tāpat fiziski nevarēja siekalu paraugu nodot. Liels bija mans pārsteigums, kad naktī no Gulbja laboratorijas saņēmu e-pastu, ka dēla tests ir negatīvs. Kā tas iespējams?”

Direktore Inese Astaševska par notikušo ir informēta, bet lūdz sazināties ar skolas medmāsu Dzin-

tru Kārklīņu, kura atbild par testu stobriņu izsniegšanu un saņemšanu. Dz.Kārklīņa skaidro, ka noticis cilvēcis pārpratums. Jā, šim puisim paredzētajā stobriņā siekalas nav bijušas, to vajadzējis ielikt atsevišķā maisiņā un kā neizmanto tu nosūtīt atpakaļ uz laboratoriju, bet lielā darba apjoma dēļ tas tomēr aizsūtīts uz pārbaudēm.

E.Gulbja laboratorijā pirmais, ko Kurzemieks dzird, ir atbilde: ja kādā stobriņā siekalu nav bijis, nekadā testa rezultāta nevar būt, jo nav materiāla. Tādā gadījumā cilvēks saņem atkārtotu aicinājumu to nodot.

Bet laboratorijas pārstāvji situāciju pārbauda, un pēcāk valdes locekle Sandra Dimante izskaidro, ka radies pārpratums. Noteikta kārtība, kā notiek tā sauktā puļa testēšana. Paraugi no skolām tiek saņemti

pēcpusdienā un reģistrēti, bet testi notiek naktī. Vienlaikus tiek pārbaudīti desmit paraugi. Ja kopējais rezultāts ir negatīvs, par tādiem tiek atzīti visi desmit. Ja rezultāts ir Covid-19 pozitīvs, tad atsevišķi tiek ņemti katrs no desmit siekalu paraugiem, lai atrastu, kurš ir pozitīvais. Ņemot vērā lielo paraugu skaitu, laboratorija stobriņus nepārbauda – par to atbild cilvēks, kurš skolās traucējumus izdod no saņem.

S.Dimante piekrīt, ka šoreiz ir cilvēcis kļūme. Tādi gadījumi ļaujot mācīties, lai tie neatkārtotos, jo masveida skolēnu testēšana notiek pirmo reizi. Konkrētā skolēna testa rezultāts jau ir anulēts.

Alberts Dinters

LASĪTĀJS JAUTĀ

Būvnieku kartelis: vai arī mūspuses objektos?

Ar redakciju sazinājās lasītājs, kuram ir vairāki jautājumi tā sauktajā Latvijas būvnieku kartēļa lietā.

„Papētot sarakstu ar objektiem, kas minēti saistībā ar kartēli, pamānījū, ka starp tiem ir arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Skrundas postenis un Kuldīgas tehnikums. Daudzos objektos daļu finansējuma nāksies Eiropai atmaksāt. Vai arī par Skrundas posteni?”

Konkurences padomes (KP) pār-

stāve Anna Karolīna Saule skaidro: interneta vietnē publiski ir pieejama informācija par visiem objektiem, kas minēti būvuzņēmumu pārstāvju sarunās. Tās padomei nodeva Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, kura darbinieki trīs gadus kartēļa sarunas noklausījušies. Tajās abi mūspuses objekti ir pieminēti, bet šajos iepirkumos kartēļa dalībnieki nav piedalījušies.

Augusta sākumā KP paziņoja, ka būvnieku kartēļa lietā konstatēti

pārkāpumi desmit uzņēmumu darbībā, pēc tam tie arī tika nosaukti, bet vēlāk publiskots to objektu saraksts, kurus kartelis būvējis. Zināms, ka tā dalībnieki iesaistīti vismaz 70 iepirkumos, kuru līgumu summa ir teju 687 miljoni eiro. Vairāk nekā puse objektu tapusi ar Eiropas atbalstu, un tagad Latvija nesaņems vismaz 18 miljonus eiro no dažādiem fondiem.

Alberts Dinters

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai zināt, ka Kuldīgas peldbaseins 1. septembrī atsāks darbu? Vai kādreiz esat tur bijis? Kur pārsvarā peldaties?

Kristaps Goldbergs, kuldīdznieks:

– Nezināju, ka baseins darbu atsāks. Par lielu nožēlu esmu tur peldējis. Man pret Kuldīgas peldbaseinu ir nepatika, jo kādreizējam nirēju pulciņam tur neļāva vadīt nodarbības. Nevēlējos, ka saskrāpē flīzes, vai bija cits iemesls. Braucām uz peldbaseinu Saldū, kaut Kuldīgai pašai ir. Peldos citu pilsētu baseinos un Ventā. Jūrā mazāk, jo tur ir aukstāk, bet ir forši.

Paula, studente:

– Nebiju dzirdējusi, ka veras vaļā. Neesmu tur bijusi un, godīgi sakot, par tā eksistenci nemaz nezināju. Būtībā esmu no Ventspils, Kuldīgā dzīvoju gadu. Iespējams, kādreiz apmeklēšu – neredzu iemeslu, lai tur neietu. Sliktas atsauksmes neesmu dzirdējusi.

Agrāk gāju uz treniņu Ventspils baseinā, bet tagad peldos Ventā. Jūrā jautrāk, jo tur ir viļņi.

Ēriks Vilerts, students:

– Par to lasīju feisbukā. Kādreiz esmu peldējis. Tur pēc remonta ir ļoti forši, bet pirms tam bija katastrofāli. Domāju, ka varētu šo iespēju izmantot. Vasarā peldos upēs un ezeros – Ventā, Aiviekstē, Lubānā, bet arī jūrā.

Maija Goldberga, studente:

– Par baseina darbību nezinu. Kādreiz gāju ūdens aerobikā, kas jauniešiem bija bez maksas. Man ļoti patika, bet laikam to pārtrauca. Kopš tās reizes neesmu bijusi. Saubos, vai kādreiz vēl apmeklēšu, jo studēju Rīgā. Tur peldbaseinos esmu bijusi,

bet tas ir pavisam citādāk nekā Kuldīgā, jo šeit ir vairāk draugu. Dažreiz ar viņiem peldu jūrā, bet priekšroku dodu Ventai.

Aija Kalniņa, studente:

– Esmu informēta, jo lasīju feisbukā. Esmu tur peldējusi, biju ar draugu – tur ir ļoti forši. Vieta, kur peldēt, atkarīga no sezonas. Vasarā izvēlos brīvā dabā, bet ziemā diez ko negribas iet uz upi. Kovids baseina apmeklēšanu ir sabojājis, jo tur var iet tikai ar vakcinācijas sertifikātiem.

Zoja Gulbe, bezdarbiece no Alsungas:

– Neesmu dzirdējusi, ka atsāk strādāt. Mēs braucām uz jūru vai Zvirgzdu ezeru. Šovasar īpaši bieži braucām ar bērniem un mazbērniem. Kad man bija rehabilitācija, tad biju Kuldīgas slimnīcas peldbaseinā, bet pilsētas baseinā neesmu bijusi.

Jānis Siliņš, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

LŪDZ PALĪDZĒT

Kāpnēs salabos

Kāda seniore redakcijai zvanīja par kāpnēm Kuldīgas Annas kapos. Tās salauztas – nevarot tikt uz avotiņu pēc ūdens.

Kuldīgas komunālo pakalpojumu zaļumsaimniecības vadītāja Dzintra Strazda stāsta, ka kāpņu labošana jau ir pieteikta – jāgaida, kad pienāks kārtā, jo darbi plānoti noteiktā secībā. Uzņēmums šo vajadzību saprot. Īpaši vecāudim, kas ir biežākie tuvinieku atdusas vietu kopēji, svarīga ir ērta piekļuve ūdenim. Diemžēl visur tādas iespējas nav. Turklāt šī vasara bija ļoti karsta un sausa, KKP darbiniekiem nācies strādāt virsstundas, lai visai zaļumsaimniecībai (dārziem, parkiem un citām vietām) ūdeni pievestu. Annas kapos nevar kā Meža kapos pie katriem vārtiem nolikt cisternu, jo smagais transports tiem nevar piekļūt. Izeja tiek meklēta, tikmēr KKP salabos kāpnēs uz avotiņu, kas pašlaik ir vienīgā ūdens ņemšanas vieta.

Daina Tāfelberga

Bāriņtiesā pārmaiņas

No 1. septembra jaunā sastāvā darbu sāks Kuldīgas novada bāriņtiesa, kuras priekšsēde turpmāk būs Liene Lācekle.

Viņas vietniece – Ilze Medniece, desmit bāriņtiesas locekles: Antra Eisaka, Alda Grīna, Skaidrīte Jurevska, Dina Kaminska, Daiga Kūma, Ina Meistere, Kristīne Pelce, Aiga Saulgrieze, Santa Zēlava un Evita Zile.

KONKURSĀ – 27 PIETEIKUMI

Iestādes darbinieces augusta sēdē apstiprināja novada dome. Atbilstoši likumam uz bāriņtiesas priekšsēdes, vietnieces un locekļu amatam pašvaldība rīkoja atklātu konkursu. Saņemti 27 pieteikumi. Līdzšinējā priekšsēde Inta Sūna uz vadītājas amatu konkursā nebija pieteikusies un bāriņtiesā pildīs juristes pienākumus.

JAUNAS PROFESIONĀLAS IESPĒJAS

„Darba jomā tas ir jauns pavērsiens. Kolēģi mani iedrošināja šim amatam pieteikties,” saka L.Lācekle. „Iepriekš bija trīs iestādes, tagad ir viena. No Alsungas kolektīvam pievienojušās trīs darbinieces, no Skrundas – viena. Pirmais darbs būs kolektīva saliedēšana, ikdienas darbu organizēšana.”

L.Lācekle strādājusi Nodarbi-

No 1. septembra Kuldīgas novada bāriņtiesu vadīs šīs iestādes līdzšinējā darbiniece Liene Lācekle.

nātības valsts aģentūras Kuldīgas filiālē kā projektu vadītāja. Desmit gadus bijusi inspektore Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijā gan Kuldīgā, gan Rīgā. „Tad vēlējās dzīvēt ko mainīt un gadu strādāju Rīgas dabaszinību skolā par direktores vietnieci izglītībā. Vēlāk nolēmu atgriezties dzimtajā pilsētā un pēdējos trīs gadus strādāju Kuldīgas bāriņtiesā.” L.Lāceklei ir maģistres grāds kā sociālajai pedagoģei.

Ikdienā viņai patīk darīt radošas lietas, atpūsties dabā. Viņa ir mamma diviem bērniem: meitai Sanijai (8) un dēlam Edžum (6).

Inta Jansone

Kristīnes Duļbinskas foto

Artava grib palikt Vāverītē

Kuldīgas novada deputāti nolēma pagarināt nomas līgumu ar SIA Vāverīte, lai Baznīcas ielā 32a darbību varētu turpināt Latvijas Pensionāru federācijas Kuldīgas rajona apvienības rokdarbu veikals Artava.

Pirms tam tas atradās vecajā rātsnamā, bet ēkas atjaunošanas dēļ tika izvietots Baznīcas ielā 32a.

Nomas līgums ar ēkas īpašniekiem beidzas šodien. Vecāudis pašvaldībai izteica vēlmi palikt turpat, jo šī vieta veikalam ir veiksmīga – tas ir intensīvas tūristu plūsmas ceļā. Arī telpas rokdarbu un suvenīru tirdzniecībai tur piemērotākas. Deputāti šo vēlmi apstiprināja. Jaunā vienošanās jānoslēdz līdz 10. septembrim.

Nauda speciālajām mācībām

Novada dome Kuldīgas 2. vidusskolai no naudas neparedzētiem gadījumiem piešķirusi 14 820 eiro.

Tas nepieciešams, lai no 1. septembra speciālās pamatizglītības programmā varētu mācīties skolnieki ar redzes traucējumiem.

Nauda tiks izlietota mācību līdzekļu iegādei (10 717 eiro) un atbildībai speciālajam pedagogam (4103 eiro).

Pateicas pensionētajiem skolotājiem

Bijušos pedagogus gandarī tas, ka pašvaldība viņus atceras, sarīko koncertu un dod iespēju pāris stundu būt kopā ar kādreizējiem kolēģiem.

Novada pensionētos skolotājus Kuldīgas jauniešu mājas pagalmā priecēja Dailes teātra dziedājo aktieru koncerts un daudz sirsniņu pateicības vārdu no pašvaldības, kas pasākumu sarūpējusi.

Uzrunāti atzina, ka guvuši tikai pozitīvas emocijas: esot prieks, ka tā atceras kādreizējos pedagogus, – diez vai citos novados tas notiekot tik sirsniņi un klātienē, ņemot vērā epidemioloģiskos ierobežojumus. Katram klātesošajam domes izglītības nodaļas pārstāves pasniedza pa baltai rozei.

„Ik dienu cenšos gūt tikai jauko, izbaudu brīvo laiku, ņemoties par dārzu un tagad, kad raža novākta, liekot dabas veltes burciņās ziemai,” iespaidos dalās Marija Čirule, kas pēdējos piecus gadus nostrādājusi Kuldīgas Centra vidusskolā, pirms tam – Viduskurzemes pamatskolā-atpūtas centrā. „Apmeklēju kultūras pasākumus, kuru tagad ir tik maz, tāpēc par koncertu divkārs prieks. Tā diena likās kā svētdie-

na! Bija tik brīnišķīgi satikt kolēģus, ar kuriem kopā strādāts, un visu sejas prieks vien. Dažs pat no Tukuma, no Ķekavas atbraucis. Darbs skolā man patika. Tagad bērni citādāki. Skolu vide attīstās, bet es negribētu atgriezties. Tehnoloģijas apguvu strādādama un tagad palīdzu mācībās mazbērniem. Bet lai nāk strādāt jaunie!”

No aptuveni 200 pensionētajiem skolotājiem uz pasākumu bija atbraukuši 60 (tikai ar vakcinācijas sertifikātu), tostarp no Alsungas un Skrundas. „Līdz 2009. gada reformai bijām vienā pedagogu saimē un pēc novadu apvienošanas atkal esam vienā, bet arī pa to starpu bieži tikāmies konferencēs un citos pasākumos,” tā Skrundas bērnudārza Liepziēdīnš kādreizējā vadītāja Dzintra Eglīte. „Šovasar maz iznāca kaut

kur aizbraukt, un šis koncerts un tikšanās bija īpaši jauka.” Alsungas vidusskolas pensionētā skolotāja Vineta Lindberga atzina, ka pēc aiziešanas pelnītā atpūta brīvā laikā nav kļuvusi vairāk, jo ik brīdī esot kaut kas darāms. Tāpēc uz skolu strādāt vairs neiešot. Citiem pēc vasaras atvaļinājuma bijis grūti atgriezties, bet V.Lindberga nav varējusi septembri sagaidīt, kaut bija jānāca sarežģītā pusaudžu vecuma bērni. Prieks, ka tagad skolotāju netrūkst un par spīti grūtībām, ko skolā ienes pasaule, jaunieši izvēloties ne tik vieglo profesiju. Vienīgi skumji, ka vidusskola Alsungā tiek likvidēta, bet tas parādot visas Latvijas lauku ainu.

Daina Tāfelberga
Jāņa Siliņa foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Ģimenēs – strīdi un draudi, ekshibicionists izgaist

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

23. augusts. Notikumi sākas ar zvani, ka kāds vīrietis meitas īpašumā lieto alkoholu un nedodas prom, lai arī no šīs dzīvesvietas ir izrakstīts. Nogādājam uz patversmi. Pie reizes izbraucam pa Kabilī – tur viss mierīgi. Tad zvans no Pārventas, kur pie kāda īpašuma atkārtoti izgāzti atkritumi. Faktu fiksējam. Izsaukums uz Mucenieku ielu, jo tur kaimiņi uzvedoties skaļi, speciāli pret grīdu metot dažādus priekšmetus, lai būtu skaļāks. Zvanītājs baidoties par savu drošību. Aizbraucam, bet trokšņotāju nav mājās, un citiem kaimiņiem pretenziju nav. Planīcas ielā kāds sakūris ugunsgrāvu. Notiek pārrunas, uguns nodzēsta. Vēl mums ziņo, ka pie pareizticīgo baznīcas piebraucis busiņš, kura vadītājs ir reibumā un izturas agresīvi. Paziņojam Valsts policijai (VP). Ap astoņiem vakarā zvana sieviete un jautā,

kad no izolatora tiks izlaists viņas mazdēls. Izrādās, ka viņš atrodas VP, iesakām zvanīt uz turieni.

24. augusts. Tumšajā laikā saņemam zvani, ka pa Ventpils ielu iet cilvēks reibumā. Gājēju sastopam un noturam pārrunas. Vēl mums ziņo, ka Dzelzceļa ielā divi lieto alkoholu. Viens uzreiz tiek pie protokola. VP zvana, ka kāds cilvēks guļ autobusu pieturā Agro. Nogādājam Skrundā.

25. augusts. Šo dienu sākam ar Alsungas apskati – viss kārtībā. Pelcos gan nav kārtības, jo kādā īpašumā izbērti atkritumi. Sazvanām zemes saimnieku, liekam savākt. Tad mums zvana, ka ap 200 metru no Keramikas uz ceļa ir zirgs ar ķēdi ap kaklu. Sazvanām jātnieku sporta klubu.

26. augusts. Izsaukums uz Darba ielu, kur kāds skaļi ēvelējot. Pārkāpumu nav, jo tas notiek dienā. Vakarpusē traucamies uz Pilsētas laukumu, jo vīrietis uzmācas garāmgājējiem. Viņš ir stipri apreibis

un, saņemis protokolu, tiek nogādāts uz mājām. Tad saņemam divus zvani par ģimenes strīdu Kabilē. Pirmajā reizē esam izsaukumā uz vietu Kuldīgā, kur pulcējas daudz jauniešu, pēc otrā zvana braucam uz Kabilī. Bet tur konflikts atrisinājies – pretenziju nevienam nav.

27. augusts. Laimdotas ielā atrodoties atkailinājies vīrietis. Traucamies turp, bet iespējams ekshibicionists jau izgaists. Vakarā zvans no vīrieša, kurš vēlas, lai aizvedam prom dēlu, bet viņš tur ir deklarēts. Izskaidrojām: ja izteikti draudi, jāraksta iesniegums VP. Pēc tam zvana, ka pie mājas Priedainē piebraukuši divi vīrieši ar motocikliem un smēķē elektroniskās cigaretes. Zvanītājam bail, ka nenotiek kas sliktas. Kāds vīrietis zvana, ka sieva paņēmusi viņa auto un aizbraukusi. Skaidrojām, ka jāvērsas VP. Liepājas ielā vairāki dzērāji sitot pudeles. Viens tiek pie protokola. Arī citur Liepājas ielā sēž divi iereibušie, arī viņiem protokols.

28. augusts. Vārmē skaļš pasākums, un cilvēki nevarot pagulēt. Izskaidrojām, ka tas ir saskaņots ar pašvaldību. Naktī palīdzību lūdz sieviete, jo vīrs skandalējas. Vīru aizvedam pie viņa mātes. Dienā pie protokola tiek divi dzērāji Adatu ielā. Vēl pieci apsēdušies uz sola Semināra parkā – arī viņiem pasniedzam protokolus. Pilsētas dārzā uz soliņa sēž sieviete, kura, alkohola apreibināta, nevar paiet. Aizvedam mājās. Vakarā Skrundas ielā vīrietis guļ mājas kāpņu telpā. Pamodinām, un viņš dodas prom.

29. augusts. Ap četriem naktī izsaukums uz Pilsētas dārzu, kurā sakāvušās vairākas jaunietes. Viena, kurai ir miesas bojājumi, rakstīs iesniegumu VP. Pēcpusdienā pie protokola par alkohola lietošanu tiek divi vīrieši Planīcas ielā.

Nedēļas laikā protokols par pārkāpumiem uzrakstīts 19 autovadītājiem.

Pierakstījis Alberts Dinters

Grezno lakatu musturos

Kultūras namā apskatāma gudenieces Genovaites Gūtpelces adīto lakatu izstāde. Adīšana esot tuva no bērniības, viņa darina visu, ko vien var iedomāties, tomēr pati sevi par lielu rokdarbnieci nesauc.

NO VIENA DARBA PIE OTRA

Par aizraušanos Genovaite stāsta: „Adīšana ir iedzimta vai šūpulī ielikta. Varbūt tas talants netiek izmantots, bet vienā brīdī iznāk uz āru. Es vēl negāju skolā, kad jau mācēju adīt. Man ļoti patīk – tas mani nomierina. Nesmu vienu lakatu pabeigusi, kad jau plānoju otru, bet neatliek laika, un ir tikai divas rokas. Ja kaut ko nesaprotu, paskatos internetā vai kādu padomu iegūstu no savas draudzenes Daces.

Vienu lakatu varu uzadīt nepilnā mēnesī, ja adu daudz. Esmu dāvinājusi, vedusi uz Īriju, Alsungu, Rīgu. Alsungā bija Ziemassvētku tirdziņš – viena meitene uzaicinā-

Genovaites adītie lakati Gudenieku kultūras namā. Tie bija apskatāmi arī Annas dienas koncertā un suitu mājas kafejnīcu dienā Basos.

ja. Man bija tikai septiņi, bet gribeļu vest desmit. Mani pierunāja. Nopirka visus, ko biju aizvedusi.

Es adu priekā pēc. Televizors un radio darbojas fonā. Citi sēž telefonā, es labāk kādu musturu pameklēju. Kāds pa to laiku ir filmu noskatījusies, gan lakatu paadījusi. Citiem adatas traucē, bet man gan ne.

Adu to, ko vajag: šalles, galdautus, džemperus, jakas, cimodus, zeķes, maučus. Esmu arī spilvendrānas adījusi, krēsla pārvalks.

Kuldīgas audumu veikalos mani pazīst. Bet neesmu ļoti liela adītāja – paskatos internetā, un sūkala tek, cik skaisti darbi! Bez mustura nevar – ir vajadzīgs tehniskais zīmējums, un tas var būt ļoti smalks.”

CITIEM LIEKAS SKAISTI

„Uz izstādi mani uzaicināja Gudenieku kultūras nams – pati nemaz negribēju. Šī izstāde bijusi arī Basos. Es pie tiem lakatiem esmu pieradusi, bet citiem liekas ļoti skaisti. Citiem liekas, ka ir

Genovaite Gūtpelce ar lakatu, kas nostiepts rāmī. To pēc mazgāšanas ieteicams nostiept, lai tas saglabātu formu.

arī dārgi, bet tas nav tā, kā zeķes uzadīt. Tas tomēr ir roku darbs, un dzijas cena arī jāatskaita. Man patīk, ka lakati nav divi vienādi – ne krāsas, ne musturi.

Esmu iemanījusies tā, ka redzu, kas jāpamaina. Vēl paskatos idejas internetā vai kopijas no grāmatām. Angļu valodu gan nemāku, tāpēc tad ir grūtāk.”

Ceļa atjaunošanu aptur lietus

Ilgī tika gaidīts ceļa Adze-Gudenieki-Ēdole remonts, bet tā pabeigšana ir pārcelta – darbs atsāksies nākamajā vasarā.

30. jūlija *Kurzemniekā* rakstījām, ka remonts būs pabeigts līdz 1. septembrim un bērni uz skolu varēs doties pa jauno segumu. Bet pagasta pārvaldes vadītāja Daina Bērende informē, ka darbi pārcelti uz nākamā gada.

Lai noskaidrotu iemeslu, sazinājāmies ar būvdarbu veicēju – pilnsabiedrības *ADARB* valdes locekli Māri Grundmani. Viņš skaidro, ka objektā ir tehniskais pārtraukums: „Tas saistīts ar to, ka teh-

noloģiski nav pieļaujama dubultās virsmas ieklāšana lietus laikā. Pēc plāna dubultā kārtā jāiekļāj līdz 15. augustam, un galējais termiņš ir 1. septembris. Apskatot laika prognozes, nekas neliecināja, ka sagaidīsim piemērotus laikapstākļus, lai darbu pabeigtu laikā. Šosezon to nav iespējams izdarīt, tādēļ darbs atsāksies no 1. jūnija, kad dubulto virsmu atkal drīkst ieklāt. Tas pat ir labāk, jo ziemā ceļš labāk sablīvēsies un nostāsies. Tā

būtu pareizāk.

Šādā situācijā esam nonākuši negribot. Darbi nav apstājušies tādēļ, ka iemesli ir pasūtījumā vai uzņēmumā. Tāds bija mūsu ierosinājums, un, būvuzraugam situāciju izvērtējot, esam šo lēmumu iesnieguši *Latvijas Valsts ceļiem*. Mūsu mērķis nav apgrozīt finanses, bet izdarīt tā, lai ceļš kalpo saules mūžu, tāpēc labāk to izdarīt tā, kā jābūt, nevis ar kompromisiem.”

Remontējamā ceļa posmā pēc pirmajām lietusgāzēm vietām ceļš izskalots un vietām veidojās peļķes.

Laikapstākļi ietekmē ražu

Ņemot vērā vasaras sākuma augsto temperatūru un lielo sausumu, kā arī ļoti lietaino un vēso augustu, zemnieki visā Latvijā satraucas par ražas apjomu un kvalitāti. Kā laikapstākļi ietekmējuši ražu Gudenieku pagastā?

Par maz un par daudz

Guntars Zemītis, lauksaimniecības uzņēmuma *Artis JP* prokūrists:

– Protams, raža ir ietekmēta. Arī ziemā ietekme ir jūtama, bet ne tik liela kā vasarā. Situācija ir diezgan traģiska. Lietainais laiks neļauj pabeigt beidzamos hektārus un sākt normālu sēju. Lielākie bojājumi ir tieši no sausuma – augiem trūka mitruma, lai normāli piepildītu graudus. Kukaiņi nebija problēma, jo tie ir kontrolējami. Bet lietus nav kontrolējams. Maija beigās, jūnijā mitruma ļoti iztrūka, tāpēc raža ir slikta. Ziemā mitruma netrūkst.

Nodarbojamies ar graudkopību – mums ir kvieši, mieži, rapsis. Platība Gudenieku iecirknī, ja nermaldos, ir 2400 hektāru, kas sadalās pa vairākiem pagastiem un novadiem.

Tik karsta nav pieredzēta

Ainars Bierands, zemnieku saimniecības *Akmeņkalni* īpašnieks:

– Visvairāk ietekmēja sausums, jo lietus pa vasaru gandrīz vai nebija. Ražai tonnu no hektāra ir mazāk, nekā cerēts. Arī rapša tādēļ ir mazāk. Tik sausu un karstu vasaru kā šogad neesam pieredzējuši. Nav bijis tā, ka nopļaujām sienu un lopiem dodam tikai sienu un skābsienu. Tagad lopi atgriežas ganībās, jo zāle izaugusi. Kukaiņu labībā nebija, bet rapsī tie ir vienmēr. Pavasaris bija labvēlīgs – mazliet vēsāks, tādēļ kukaiņu mazāk.

Labību esam jau nokūluši. Pabeidzām 6. augustā, un tas ir rekords – nekad tā nav bijis. Pērn bija 18. augustā, un tas tāpat ir agri. Rapsi paspējām sasēt. Tagad gatavojam aramzemi kviešu sējai. Lietus to apgrūtina, jo vietām zeme ir ļoti smaga. Ja māls salīst, tas nožūst stipri vēlāk. Tagad līst katru dienu. Brīžiem neko nevar saprast, bet turpinām strādāt – kur vieglāk, tur arī aram.

Jānis Siliņš
Genovaites Gūtpelces, Jura Lipšņa arhīva un autora foto

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

UGUNSDROŠĪBA

Nāk rudentiņis... Ja būs bargā ziema?

Lietus, vējš, zema gaisa temperatūra. Tas daudziem liek aizdomāties par mājokļa apsildi, iekurinot krāsni, ieslēdzot sildītāju vai apsaimniekotājam lūdzot pieslēgt centralizēto apkuri.

IZTĪRĪT SKURSTENI

Ugunsdzēsēji ik gadu dodas uz vairāk nekā 500 izsaukumiem, kur dūmvados deg sodrēji, informē Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas priekšiece Agrita Vītola.

Sadegot jebkuram cietajam kurināmajam, uz skursteņa iekšējās virsmas veidojas kvēpu, sodrēju un darvas nosēdumi, kas, laikus nenotīrīti, labākajā gadījumā samazina apkures ierīces efektivitāti, bet sliktākajā var aizdegties. Tas var radīt plaisas visa mūrētā dūmeņa biežumā, ārējo apvalku ieskaitot, tā karstajām dūmgāzēm un liesmām paverot ceļu uz degtspējīgām sienu, griestu un jumta konstrukcijām, bet tas var izraisīt ne tikai dūmvada, bet arī visas ēkas aizdegšanos.

VUGD prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas priekšiece Agrita Vītola.

A. Vītola atgādina, ka pirms apkures sezonas sodrēji no dūmeņiem un krāšņu, pavardu dūmkanāliem jāiztīra, un to vislabāk izdarīs skursteņslaucītājs, taču, ja privātmāju saimnieki to zina un prot, viņi to var paveikt arī paši. Sodrējus no dūmeņiem, krāšņu un pavardu dūmkanāliem tīra pirms apkures līdz 1. novembrim. Savukārt ilgdedzes cietā kurināmā ierīces un iekārtas dūmvadi jātīra

vēl papildus vienu reizi sezonā no 1. novembra līdz 1. martam. Cita starpā reizi piecos gados vajadzīgs arī apkures tehniskā stāvokļa novērtējums, un to dara speciālists.

Tās iekārtas un ierīces, kurās izmanto gāzi, jātīra ne retāk kā reizi gadā, ja ražotājs nav noteicis citādi, un tikpat bieži vajadzīga tehniskā apkope un pārbaude. Ja ierīce bijusi atslēgta ilgāk par sešiem mēnešiem, ārpus kārtas jāpārbauda dūmgāzu novadīšanas un ventilācijas kanāli.

PĀRBAUDĪT PLĪTI UN SILDĪTĀJU

Arī plīts laika gaitā nolietojas – var izdegt cepeškrāsns metāla apšuvums un plīts virsmā parādīties spraugas, caur kurām nāk dūmgāzes. Lai padarītu drošas, tās periodiski jāatjauno, rūpīgi aizmērējot plaisas, nomainot izdegušo cepeškrāsni, nostiprinot durvītas. Bet pirms tam, kad ieslēdzat tikko no saimniecības skapja dziļumiem izvilktu elektrisko sildītāju, jāpievērš uzmanība vada izolācijai, kas laika gaitā

mēdz saplaisāt. Ja redzat, ka tā ir bojāta, nekādā gadījumā nepieslēdziet elektrotīklam! Tāpat obligāti notrauciet putekļus: ja tas nav izdarīts, sakarsušie putekļi var aizdegties, izraisot nelaيمي, atgādina A. Vītola.

KUR BŪS ĪSTĀ VIETA

Karstā gaisa pūtējam jāatrodas vismaz metru no viegli uzliesmojošiem materiāliem, piemēram, plāna auduma, papīra, sveces u.c., kā arī vismaz pusmetru no sienas un mēbelēm. Kad sildītājs nolikts īstajā vietā, par skādi nenāk uz mest aci arī vadam, lai aiz tā nevar nejausi aizķerties, sevišķi tad, ja mājās ir mazi bērni. Karstā gaisa pūtējs jāliek uz grīdas un tur, kur tas netraucē mājiniekiem un nesakarsē virsmas un priekšmetus, kuri var aizdegties.

NEŽĀVĒT VELU, NEATSTĀT PIĒSLĒGTU

Elektriskajam sildītājam jābūt pievienotam atsevišķā kontaktligzdā, nevis pagarinātāja rozešu blokā, jo tā ir lielas jaudas ierīce, kas apvienojumā ar citām iekār-

tām var izraisīt tīkla pārslodzi un palielināt aizdegšanās risku. Diemžēl daudzi grēko un uz eļļas sildītājiem ik pa laikam uzliek kādu drēbes gabalu, lai tas ātrāk izžūtu. Labākajā gadījumā sildītājs drēbi var sabojāt, sliktākajā – aizdedzināt. Īpaši tas attiecas uz termoventilatoriem, kuriem šādi tiek bloķēta gaisa cirkulācija. Apģērba žāvēšana uz elektriskā sildītāja rada aizdegšanās risku.

Ja ejat prom no mājām, sildītāju no strāvas atslēdziet!

DŪMU DETEKTORI GLĀBJ DZĪVĪBAS

Visos mājokļos jābūt autonomiem ugunsgrēka detektoriem, kas reaģē uz dūmiem, bet privātmājās – arī ugunsdzēsības aparātam. Bijuši vairāki gadījumi, kad tieši detektora signāls palīdzējis ugunsnelaimei pamanīt laikus. Diemžēl VUGD statistika par tiem mājokļu ugunsgrēkiem, kuros cilvēki cietuši vai gājuši bojā, liecina, ka ne visur detektori ir ierīkoti.

Alberta Dintera teksts un foto

DARBS VASARĀ

Iepazīstot dažādas profesijas

„Esmu ļoti apmierināts ar saviem pienākumiem,” saka Reinis Ernsons, kurš strādā uzņēmumā Agrotehnika.

PIRMĀ DARBA PIEREDZE

SIA Agrotehnika strādā V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 11. klases skolnieks Reinis Ernsons, kuram šī ir pirmā pieredze.

Tā bijusi viena no pēdējām darba vietām, kas vēl palikusi brīva, taču, darbu sākot, Reinis sapratīs, ka tā ir pareizā izvēle, jo ar pienākumiem ir ļoti apmierināts: „Man liek saskrūvēt kādu lietu, piemēram, ķeru. Tehniskā puse man patīk un diezgan labi padodas; ja būtu iespēja turpināt šeit strādāt arī pēc vasaras, noteikti paliktu.” Reinim vēl nav nekādu ideju, kur mācīties vai strādāt pēc vidusskolas, taču jaunā pieredze palīdz saprast, kādu ceļu izvēlēties.

Samantai Čačeī un Sendijai Grīniņai Padures muižā strādāt patīk, jo katru dienu ir citi pienākumi.

ĀRDĪJUŠAS PAT VECU PLĪTI

Padures muižā strādā Samanta Čače no V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas un Sendija Grīniņa, kura Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā mācīsies par viesu uzņēmšanas speciālisti.

Meitenes izvēlējušas šo muižu, jo abas dzīvo netālu un bijis svarīgi, lai ir tuvu mājām. „Palīdzam dārzā pārstādīt puķes, pirms tam vairāk iznāca strādāt telpās, kaut ko tīrīt. Esam tīrījušas ķieģeļus pagrabā, līdzējušas noārdīt veco plīti,” viņas stāsta. Sendija arī nākotnē vēlētos strādāt muižā vai viesu namā, tādēļ izvēlējusies mācīties šajā jomā, savukārt Samanta vēl nav pārliecināta, par ko gribētu strādāt, taču tas noteikti būšot saistīts ar uzņēmējdarbību. Abas atzīst, ka pieteikušās strādāt ar mērķi brīvo laiku pavadīt produktīvi un nopelnīt sev kabatas naudu.

Augustā 45 skolēni izvēlējušies darba pieredzi iegūt Kuldīgas novada domes jauniešu nodarbinātības programmā. Darbu piedāvā 25 uzņēmumi: veikali, kafejnīcas, restorāni, zemnieku saimniecības u.c.

„Man ar vadību jau ir tik labas attiecības, ka darbā palīdzu arī pēc noteiktā vasaras mēneša,” saka Kristaps Dergačs.

AIZRAUJAS AR GAISMOŠANU

Kristaps Dergačs, kurš šogad beidzīs V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolu, otro gadu pieteicies uzņēmumā DTT Solutions, kas palīdz apskatīt pasākumus.

Kristaps stāsta: „Aizraušanās ar to man sākās skolas laikā, kad iesaistījies pašpārvaldē, biju dīdžejs un apgaismošanas skolas pasākumos, ballēs. Iepriekšējā gadā ieraudzīju, ka DTT Solutions vasarā meklē darbinieku, un pieteicos, jo šī joma mani ļoti interesē. Arī šogad te strādāju, lai pienākumus iepazītu padziļināti. Pēdējais darba brauciens bija uz Rīgu, kur uzlikām skaņas aparāturu pasākumam Ultra Tracking.” Kristaps septembrī sāks mācības Latvijas Kultūras koledžā, apgūstot apgaismošanas profesiju.

Tifānija Vītoliņa un Zanda Kūlaine atzīst, ka ēdināšanas uzņēmumā var iemācīties pagatavot ko jaunu.

MĒRKIS – NOPELNĪT

Tifānija Vītoliņa no Smiltenes tehnikuma 2. kursa un Zanda Kūlaine no V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 11. klases strādā kā virtuves palīdzes Kuldīgas ēstuvē Namma.

Tur meitenēm visbiežāk uztic sagriezt dārzeņus un palīdzēt taisīt saldus ēdienus. Abas atzīst, ka mērķis ir nopelnīt un nav bijis svarīgi, kur to darīt. Esot interesanti iemācīties pagatavot ko jaunu, taču nākotni ar ēdināšanu viņas nesaista. Tifānijai tuvi ir dzīvnieki un daba, tādēļ pēc tehnikuma viņa plāno Latvijas Lauksaimniecības universitātē mācīties par veterinārārsti. Viņa apsver domu vairāk mācīties par eksotiskajiem dzīvniekiem. Bet Zanda zina, ka nākotni vēlas saistīt ar matemātiku vai fiziku.

Amandas Gustovskas teksts un foto

PĀRDOD

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (135 EUR/paleta), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (40 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tālr. 26651831.

SIA AJG plus – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 20396500.

Skaldītu un šāļu **MALKU**. Tālr. 24877409.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Alkšņu **MALKU**. Tālr. 26383529.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumam **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Krāmētu **MALKU**, ātra piegāde. Cena: 110 EUR par skaldītu, 85 EUR par klučiem. Kravā – 3 m³. Tālr. 26632723.

UPESKALNI AB – sertificētu ziemas **KVIEŠU SĒKLU** 'KWS Malibu' C2. Tālr. 29120907.

BIŠKOPJIEM! Invertsīrups *Apikel* (Vācija) bišu piebarošanai. Tālr. 29158150.

PĒRK

Vēlos iegādāties **DZĪVOKLI** Kuldīgā. Tālr. 29621515.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

Pērku **TRAKTORUS**. Tālr. 25203776.

Nelielu **CIRSMU** materiālu ieguvei būvniecībai. Tālr. 28115501.

SIA *Skrunda* iepērk lopbarības **GRAUDUS**. Pieteikt pa tālr. 63331124, 29697331.

Zīs **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Briežu **RAGUS**, brauc pakaļ. Tālr. 29886349.

VĒLAS ĪRĒT

DZĪVOKLI Kuldīgā. Tālr. 27812113.

VAJADŽĪGI

SIA *Rajaks* (46102003750) – **STRĀDNIEKI** kokzāģētavā fiziski smaga darba veikšanai. Darba samaksa pēc izpeļņas, sākot ar 650 eiro. Tālr. 26228651.

SIA *MKM mežs* (41203042173) piedāvā darbu **FORVARDERA OPERATORIEM** ar pieredzi darbam visā Latvijas teritorijā. Alga: no 1200 EUR. Tālr. 26440069.

DAŽĀDI

JUMTA seguma labošana, maiņa, ēku **SILTINĀŠANAS** darbi, materiālu piegāde. Tālr. 28749982.

Ātri un lēti ierīkojam **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29605105, 28205914.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Moderna **ĀBOLU SULU SPIEŠANA** un pasterizēšana Kuldīgā. **MINIMĀLAIS** daudzums – 2 maisi ābolu. Pildīšana maisos ar krāniem: 3 l – 2,00 un 5 l – 2,60. Graudu iela 3H. Tālr. 28466573.

Ilgmūžīgas veselības noslēpums! Taigas skujkoku produktu **DEGUSTĀCIJAS** pasākums kvalitatīvai dzīvei. Uzzināsi, kā sakārtot savu veselību bez zālēm. 4. septembrī 13.00 viesu namā *Ventas rumba* (Mārtiņsalā). Tālr. 28767262.

Skrundas mūzikas skola
uzņem audzēkņus

30. augustā un 2. septembrī
no 18.00 līdz 19.00.
Tālr. 26183832.

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē Mucenieku ielā 19 no 4. septembra līdz 2. oktobrim notiks divu **Latvijas Mākslas akadēmijas stikla nodaļas maģistrantūras studenšu Martas Romanovskas un Renātes Zeimules izstāde NEviens.**

Jauno mākslinieču darbi stikla medijā tapuši divos pēdējos gados, kuros ikkatram no mums nācās piedzīvot pārmaiņas. Izstādes nosaukums nav nejaušs – tā ir vārdu spēle ar mūsu apziņu un to daudzajām nozīmēm.

Kultūras biedrība *Līvija*

SIA Kuldīgas komunālie pakalpojumi, reģ. nr. 56103000221, uz nenoteiktu laiku aicina darbā **NAMU APSAIMNIEKOTĀJU**.

Galvenie darba pienākumi:

- uzraudzīt namu tehnisko apkopju un remonta darbu grafiku izpildi;
- gatavot plānoto izdevumu tāmes nākamajam pārskata periodam;
- veikt saņemto rēķinu kontēšanu apsaimniekojamo māju izdevumu bilancēs atbilstoši izdevumu pozīcijām;
- organizēt nekustamā īpašuma uzturēšanu, sanitāro apkopi un labiekārtošanu;
- organizēt un vadīt apsaimniekojamo māju iedzīvotāju kopsapulces;
- konsultēt klientus nekustamā īpašuma apsaimniekošanas jautājumos.

Prasības kandidātiem:

- augstākā vai speciālā izglītība;
- vēlams namu pārvaldnieka kvalifikācija;
- vēlams priekšzināšanas par būvniecības un apsaimniekošanas jomām un tās reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem;
- B kategorijas autovadītāja apliecība.

Uzņēmums piedāvā:

- ilgtermiņa sadarbības iespējas;
- 887–970 EUR (bruto) atalgojumu, sociālās garantijas, piemaksu par virsstundu darbu, papildu pienākumu veikšanu u.c.;
- veselības apdrošināšanu.

Pretendentiem jāiesniedz:

- izglītības dokumentu kopijas, CV un motivācijas vēstule.

Pieteikšanās līdz 2021. gada 12. septembrim e-pastā: kristine.gravniece@kuldiga.lv vai klātienē Pilsētas laukumā 2, klientu apkalpošanas zālē. Papildu informācija: www.kkp.lv vai pa tālruni 26771586.

LĪDZJŪTĪBAS

Izsakām dziļu līdzjūtību Čipiņam, meitu pēkšņi zaudējot.

Kuldīgas slimnīcas
reanimācijas nodaļa

*Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst;
Mīļās rokas ziedus noklās,
Un tev silti vienmēr būs.*

/A.Straube./

Izsakām līdzjūtību Voldemāram Prancam, brāli zaudējot.

Abavas ielas 2. mājas kaimiņi

*Lai sapnis balts viņas dvēseli aijā
Un klusais miers ar saviem spārnēm
sedz...*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Jānim un Gatim Vittēm un Raivim Doniņam, mammu un vecmāmiņu mūžībā pavadot.

Darbabiedri

*Kļūst dzīvības siltums par sveci,
Kas gaismu ir beigusi liet.*

/K.Apškrūma./

Izsakām līdzjūtību Jānim Vittem, no mātes atvadoties.

Sandra, Ilze, Edgars

*Smilšu kalnā zem dzīvības priedēm
Nu darbi, rūpes un vasaras dus.*

/M.Losberga/

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Anitai Zauerei, tēvu mūžībā pavadot.

Kuldīgas novada pašvaldība

*Nu mūžs ir noslēdzies,
Stāv ozols pagalmā un skatās,
Kā aiziet tēvs caur vārtiem
Savās mūža takās.*

/J.Rūsiņš./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Anitai Zauerei, tēvu mūžībā pavadot.

Finanšu un ekonomikas nodaļas
kolēģi

*Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji.
Lai nu viegli Zemes māte
Pārklāj tavu augumiņu.*

/T.dz./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Anitai ar ģimeni, tēti mūžībā pavadot.

Padures vēlēšanu komisija

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dainai Vilkaī un ģimenei, mammu un vecmāmiņu zaudējot.

Liepziņu mājas iedzīvotāji

Atceries abonēt
Kurzemnieku!

IESPĒJA

Konkurss sociālajai uzņēmējdarbībai

Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija kopā ar banku *Luminor* izsludina sociālās uzņēmējdarbības prezentāciju konkursu *Tam labam būs augt*. Balvā – 2000 eiro idejas vai projekta realizēšanai.

Aicināti pašreizējie un topošie sociālie uzņēmēji no visas Latvijas. Tie var būt uzņēmumi ar sociālā uzņēmuma statusu vai bez tā, biedrības un nodibinājumi, kam nepieciešams atbalsts kādai idejai. Var individuāli pieteikties arī tie, kuri vēl tikai lolo ieceri un meklē starta finansējumu.

Konkurss norisināsies trijās kārtās. Pieteikšanās atvērta līdz 10. septembrim – jāaizpilda anketa. Otrajai kārtai tiks virzītas 25 spēcīgākās idejas vai projekti, un dalībnieki trenīsies savu ieceri formulēt īsi, saprotami un prezentēt to ekspertiem. Fināls notiks 1. oktobrī Rīgā, kur desmit finālisti uz skatuves piecās minūtēs tiks priekšā savu ideju. Nolikums un pieteikums: sua.lv/konkurss2021.

Viss par reklāmu *Kurzemniekā!*

Tālrūnis 63324881,
e-pasts:sludinajumi@kurzemnieks.lv.

6. – 11. septembris

14 "Krāsainās garšas"

Saldus novada ēdināšanas uzņēmumos un tūrisma objektos:

☑ Kafējnicās *Mežavējš, Velve, Saules rats, Kēķis, Ziemeļs, Bordertauna* un *Hot Cafe*

☑ Restorānā *Stikla Pērliņu Spēle*

☑ Alus darītavā *Saldalus*

☑ Atpūtas vietā *Ievas* Nīgrandes pagastā

☑ Viesos pie biedrības *Riekstkodis* Zirņos

☑ *Jaunmuižas labumos* Jaunlutrīņos

☑ *Vadakstes* un *Jaunauces pilis* (sadarbībā ar "Hot Cafe")

"Krāsaino garšu" piedāvājumus meklē [turisms.saldus.lv](https://www.turisms.saldus.lv) un Saldus garšu festivāla Facebook lapā.

Festivāls norisināsies, ievērojot spēkā esošos epidemioloģiskos ierobežojumus – ārtelpās un terasēs malīti uz vietas var ieturēt ikviens, neuzrādot COVID-19 sertifikātu; iekšējās – tikai uzrādot derīgu COVID-19 sertifikātu.

18. un 19. septembrī

18. septembris	19. septembris
<p>11.00 LIEPĀJAS LEĻĻU TEĀTRA IZRĀDE "UČIPICI MEKLĒ MĀJAS" Kuldīgas Jauniešu māja, Jelgavas iela 26 5 EUR, 3+</p>	<p>12.00 ILUZIONISTU DACES UN ENRIKO PECOLLI IZRĀDE "BRĪNUMI NOTIEK" Kuldīgas Kultūras centra Lielā zāle, Raiņa iela 21 5 EUR 25% atlaide skolēniem, studentiem, pensionāriem, 50% atlaide cilvēkiem ar īpašām vajadzībām</p>
<p>12.00 ZANES DAUDZIŅAS SKATUVES RŪNAS MEISTARKLASE "RŪNĀ AR IEDVESMI!" Kuldīgas novada sporta skolas Sporta halle, Piltenes iela 25 10 EUR, 15+</p>	<p>14.00 RĒZIJAS KALNIŅAS UN KĀSPARA ZEMĪŠA MŪZIKAS PROGRAMMA "BRĪDIS PĒC VAKARIŅĀM" Kuldīgas Svētās Annas evaņģēliski luteriskās baznīcas dārzs, Dzirnauva iela 12 BEZMAKSAS *Iespēja ziedot baznīcas jumta remontam</p>
<p>14.00 ALEKSANDRA SAMOILOVA VOLEJBOLSPĒLES MEISTARKLASE "PARTNERĪBA LAUKUMĀ" Kuldīgas novada sporta skolas Sporta halle, Piltenes iela 25 10 EUR, 12+ (dalībniekiem) 1 EUR (skatītājiem)</p>	<p>17.00 ALEKSANDRAM ČAKAM VĒLTĪTA MIHAILA ČEHOVA RĪGAS KRIEVU TEĀTRA IZRĀDE "ČAKS, RĪGA, SĪVIETE" Kafē "Circus", Baznīcas iela 20 40 EUR galdiris 4 personām</p>
<p>18.00 LATVIJAS KULTŪRAS AKADĒMIJAS DIPLOMDARBA IZRĀDE "PAGAIĀM GODO" pēc Semjuela Beketa lugas "Gaidot Godo" Demokrātijas kvartāls, Mucenieku iela 9 8 EUR 25% atlaide skolēniem, studentiem, pensionāriem, 50% atlaide cilvēkiem ar īpašām vajadzībām</p>	<p>19.00 VESTARDA ŠIMKUS KONCERTS "FERENCAM LISTAM 210" Kuldīgas Mākslas nams, 1905. gada iela 6 20 EUR 25% atlaide skolēniem, studentiem, pensionāriem, 50% atlaide cilvēkiem ar īpašām vajadzībām</p>

Vairāk informācijas par drošības nosacījumiem, apmeklējot festivāla mājaslapu: www.tivk.lv, vai zvanot uz 26278483.

● Apmeklētājiem no 12 gadu vecuma jāuzrāda Covid-19 sertifikāts, kurš apliecina, ka apmeklētājs ir pabeidzis pilnu vakcinācijas kursu pret Covid-19, pārslimojis Covid-19 pēdējo 6 mēnešu laikā, vai tam ir derīgs Covid-19 negatīvs analīzes rezultāts. Bērniem, kas jaunāki par 12 gadiem, sertifikāts vai tests nav nepieciešams. Bērniem līdz 7 gadu vecumam ir jāpasākumi vecāku pavadībā. Apmeklējot pasākumu, obligāti jāuzrāda personu apliecinošs dokuments, personalizēta biļete un derīgs sertifikāts. Pasākuma laikā jālieto mutes un deguna aizsargmaska (izņemot bērnius, kuri nav sasnieguši 7 gadu vecumu) un jāievēro savstarpējā distancēšanās.

● Apmeklētājiem jāuzrāda Covid-19 sertifikāts, kurš apliecina, ka apmeklētājs ir pabeidzis pilnu vakcinācijas kursu pret Covid-19, vai pārslimojis Covid-19 pēdējo 6 mēnešu laikā. Apmeklējot pasākumu, obligāti jāuzrāda personu apliecinošs dokuments, personalizēta biļete un derīgs sertifikāts. Biļetes Biļešu Paradīzes kasēs, www.bilesuparadize.lv

Teātris ir visur Kuldīgā – sesto gadu

18. un 19. septembrī atkal būs skatuves mākslas festivāls *Teātris ir visur Kuldīgā*, piedāvājot daudzpusīgu, mākslinieciski augstvērtīgu un aizraujošu kultūras pieredzi.

Skatuves mākslas producentu fonds to rīko ar pašvaldības atbalstu. Programma arī šogad veidota gan mazākajiem, gan lielākiem skatītājiem. Viss notiks arī trīs jaunos spēles laukumos. Festivālā viesosies Liepājas leļļu teātris, aktrise Zane Daudziņa, M.Čehova Rīgas Krievu teātris, Latvijas Kultūras akadēmijas Valmieras drāmas teātra aktieru kursa absolventi, iluzionisti Dace un Enriko Pecolli, aktrise Rēzija Kalniņa un ģitārists Kaspars Zemītis, pianists Vestards Šimkus un pat volejbolists Aleksandrs Samoilovs.

KONKURSS

Kādus vārdus izvēlēties lauvēniem?

Līdz 9. septembrim bērni līdz 12 gadiem aicināti piedalīties Rīgas zoodārza lauvēnu vārdu konkursā.

Dzimuši 31. maijā, tie jau labprāt rādās apmeklētājiem un ar lempīgo draiskulību spēj apburt katru. Mazos var viegli atšķirt pēc auguma un kažoka (puika ir lielāks un tumšāks), un laiks tiem dot vārdus. Rīgas dome un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija lūdz e-pastā (lauveni@rigazoo.lv) sūtīt zīmējumus, kuros redzama lauvu meitene un puika vai visa lauvu ģimene, kā arī uzrakstīts katram mazulim piemērotākais vārds un pamatojums, kāpēc tieši šāds. Ar nolikumu var iepazīties interneta vietnē Rigazoo.lv.

Trīsreiztrīs – jauna dokumentāla filma

Ceturtdien, 2. septembrī, 21.05 LTV1 varēs redzēt Montas un Armanda Jakovelu pilnmetrāžas dokumentālo filmu *Trīsreiztrīs*.

Tā stāsta par fenomenu, kas radies trimdā Amerikā, bet līdz ar neatkarības atgūšanu piedzīvojis milzu popularitāti arī Latvijā. 3x3 nometnes visā pasaulē kļuvušas par unikālu nemateriālo vērtību latvietības saglabāšanā 21. gadsimtā. Nosaukums simbolizē trīs paaudzes ģimenē. Nometnes paredzētas jebkura gadagājuma latviešiem, un tajās lielākoties piedalās trīs paaudzes: bērni, vecāki un vecvecāki. Nosaukums raksturo arī trīs puses, no kurām latvieši sa-

nāk kopā, – no Latvijas, rietumiem un austrumiem.

Pirmā 3x3 nometne notika 1981. gadā ASV, Garezerā. 80. gadu pirmajā pusē tādas notika ASV Rietumkrastā un Katskilos, 1983. gadā tās sāka rīkot arī Austrālijas latviešu kopiena, drīz pēc tam 3x3 uzplauka Anglijā, Zviedrijā, Kanādā un Francijā. Nometņu rīkotāju Līgas un Arnolda Rupertu kvēlākais sapnis bija – kaut Latvija reiz atgūtu neatkarību un ārzemju latviešiem būtu iespēja šādi sanākt kopā ar tautiešiem. Tas īstenojās 1990. gadā, kad Madlienā notika pirmā nometne Latvijā. Kopš tā laika mūsu valstī katru gadu notiek divas nometnes, un katrā ir vairā-

ki simti dalībnieku. 40 gadu laikā tajās iesaistījušies jau 40 tūkstoši cilvēku.

Filmas scenārija autore un režisore M.Jakovela ir TV3 žurnāliste, mūsdienu vadniece, mācījusies Kuldīgas Centra vidusskolā un politologos Rīga Stradiņa universitātē, viņas dzīvesbiedrs A.Jakovels ir filmas operators un montāžists, studējis Dānijas Nacionālajā kinokolā. Interesanti, ka abi bērniņā pirmoreiz satikās Alsungas 3x3 nometnē 1995. gadā, kur viņus aizveda ģimenes. Ilgus gadus piedalīdamies šajā kustībā, abi izlēma veidot filmu, kas tapa piecus gadus, – filmēšana notika Austrālijā, Vācijā, ASV un citur.

Kadrs no dokumentālās filmas *Trīsreiztrīs*, kas LTV 1. kanālā tiks rādīta 2. septembrī tūlīt pēc *Panorāmas*.

3x3 nometnes notikušas arī mūspusē – Alsungā 1995. un 2013. gadā, Skrundā 2002. gadā, bet daudzi novada iedzīvotāji tajās

piedalījušies citviet. Līdz šim Latvijā notikušas 59 nometnes, un tās pārtrauca kovids.

Dora Pļavniece

Jāsāk ar mazumiņu, kas saprot

✂ Daina Tāfelberga, "Kurzemnieks"

Tikko Kuldīgā notika Demokrātijas festivāls, kas pulcēja radošus cilvēkus no dažādām organizācijām. Viena no tā organizatorēm, Kurzemes NVO centra projektu vadītāja, kuldīdzniece MAIJA JANKOVSKA cer, ka šī būs regulāra tradīcija un vecā Kuldīgas pienotava ar laiku kļūs par demokrātijas rezidenci.

– Ko tev pašai nozīmēja šis Demokrātijas festivāls?

– Iespēja darīt lietas, kam pa istam ticu. Vispār man paveicies, ka visi darbi, ko kādreiz esmu darījusi, šķituši vērtīgi: gan pašai nodrošinājuši izaugsmi, gan sabiedrībai bijuši vajadzīgi.

Ja neskaita dažādus darbus agrīnā jaunībā, tā nopietni strādāt sāku Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūtā, vienlaikus studējot filozofiju maģistrantūrā un pēc tam arī doktorantūrā. Vēl tagad skaitos pētniece institūtā. Paraleli pasniedzu nodarbības augstskolās. Piedzima pirmais bērniņš, tad daudzie darbi un dzīve Rīgā kļuva par grūtu, sākām ar vīru domāt, ko tālāk darīt. Visādus variantus apspriedām. Varbūt braukt uz Indiju, jo bijām tur ceļojumā. Kādā jaukā pludmalē mūs aicināja palikt pavisam un pārvaldīt viesnīcu. Ļoti kārdinoši – mūžīgā vasara, pasakaina dzīve jūras krastā, nav smagi jāstrādā. Bet mūsu vecāki uzlika veto, nespēdami pieļaut, ka mazbērnu kaut kur tik tālu aizved.

– Kāpēc pārcēlāties tieši uz Kuldīgu?

– Mans vīrs Ģirts ir kuldīdznieks, bet lielākoties tā bija mana izvēle. Es bieži uzsveru, ka mamma dzimusi Kuldīgā. Kad pārcēlāties, radās iespēja pašradīt laikrakstā "Kurzemnieks" – tie bija vērti uz Kuldīgu, jo avīze ir labākā vieta, lai iepazītu vietējo sabiedrību. Pēc kāda pasākuma Kurzemes NVO centrā, kuru apmeklēju kā žurnāliste, sapratu, ka vēlos pati veicināt pilsoniskās aktivitātes. Tāds aicinājums jau man iepriekš bija, jo, lai arī dzīvojam demokrātiskā valstī, daudzi gaida, ka visu sakārtos un pasniegs gatavu no augšas. Pašiem atliek tikai sēdēt dīvanā un kritizēt. Man tā nepatīk.

– Tas nav tāds izteikts mazpilsētnieku sindroms? Lielās pilsētās vairāk iedzīvotāju, tāpat skaitliski aktivitāte arī lielāka.

– Procentuāli aktivitāte droši vien līdzīga. Varbūt ir atsevišķi novadi, kur cilvēkiem vairāk rūp, kas apkārt notiek, un viņi paši grib darīt. Rīgas priekšrocība, ka tur ir nacionāla līmeņa organizācijas. Tās var pārstāvēt sabiedrības intereses Saeimas un Ministru kabineta sēdēs, labāk sekot līdz tam, kas un kā tur notiek. Reģionos ir mazāk tādu lielu un spēcīgu organizāciju, kas var profesionāli ar to nodarboties. Bet ir. Pilsoniskā aktivitāte savā ziņā atkarīga no konkrētās jomas. Piemēram, dalība kori vai citā pašdarbības kolektīvā liekas saprotamāka aktivitāte un brīvā laika pavadīšanas veids. No globālajām tēmām vides aizsardzība ir populāra, bet ir jau limits, cik

ALBERTA DINTERA FOTO

Kuldīdzniece Maija Jankovska visvairāk iestātos, lai novērstu attiecību krīzi, jo cilvēki neuzticas ne tikai valdībai, bet arī cits citam vairs ne.

cilvēks pēc pamatdarba var tai laiku veltīt.

– Vai radošs cilvēks vispār spējigs tādās sēdēs nosēdēt, jo tām ir savs rāmis noteikts?

– Es laikam esmu vairāk no radošajiem, man labāk patīk organizēt, pašai kaut ko nebijušu izdomāt. Neko jaunu gan daudz neizdomāsi – kaut kur tās idejas pa pasauli jau iepriekš kļīdušas. Tomēr saprotu, cik svarīgi ir iesaistīties arī formālajos procesos. Tas ir viens no demokrātijas rīkiem. Jo citādi nevar ietekmēt to, kas valstī notiek. Tikai burkšķēt, ja kaut kas nav, kā vajadzētu.

– Pēdējā laikā protesta akcijās tiek skandēts, ka esam zaudējuši demokrātiju. Kā tev šķiet – mums ir pamats tā teikt?

– Demokrācija nav tikai brīvība. Ir arī pienākumi, to es uzsveru. Brīvībai arī ir robežas – līdz tā sāk skart citus. Šobrīd dzīvojam apstākļos, kad viens otru ļoti ietekmējam, turklāt tādos fundamentālos, kas saistīti ar cilvēka dzīvību un veselību. Biju tā aizrāvusies ar Demokrātijas

festivālu, ka daudz nemanīju, kas notiek pasaulē. Tagad redzu, un ir baigais atsitiens. Man skumji vērot, kas notiek Baltkrievijā, Afganistānā. Skumji, kas notiek tepat Latvijas sabiedrībā. Nesaprotu, kā cilvēki, kurus uzskatu par gudriem un izglītotiem, var tik ļoti neticēt zinātnei. Labi, var iebilst pret valdību, to ķengāt ir klasika. Bet to, ka mums jābūt piesardzīgiem pret slimībām, saka profesionāli un pieredzējuši cilvēki šajā jomā, ne valdība. Jauki, ja cilvēki nav saslīmuši, bet nevar visu reducēt tikai uz savu privāto pieredzi, ja citiem tā ir bēdīga. Katrs atrod kaut kādu pamatojumu, bet nelaime, ka argumentus piemeklē klāt savai vēlmei. Diemžēl tāda bieži ir cilvēku daba. Tā nav ne muļķība, ne gudrība, bet informētības trūkums.

– Informācija taču netiek slēpta!

– Jautājums, cik tajā cilvēks iedziļinās. Sistemātiski neizvērtē informāciju, nopietnus rakstus avīzēs vairs nelasa, savēl tikai drumslas sociālajos tīklos. Tiesa, ir cilvēki noguruši no negatīvās statistikas,

negrib to vairs ne dzirdēt, ne lasīt. Bet tā zūd saikne ar realitāti. Tas ir kritiski, jo tad arī demokrācija nevar normāli darboties. Dažkārt ir jāpieņem, ka realitāte nav glīta un risinājums sākotnēji var būt sāpīgs, lai mainītu uz labo.

– Ar veselību un dzīvību saistīta tēma ir tik sensitīva. Tā nav asfalta rūpnīcas būvniecība, kuru atbalstot vai noprotētējot globālas ietekmes nebūs.

– Man pašai reizēm ir šaubas, kad runāt, kad ne. Vispār nerunāt nedrīkst, jo tad informācijas telpa piepildās tikai ar skaļu blāušānu bez izskaidrojuma un pamatojuma. Taču neistajā brīdī ierunājoties, klausītājs var nobloķēties. Jāprot nošķirt neapstrīdamas lietas no tām, kurās cīnās tikai par ietekmi. Mēs visu laiku smējamies, ka Eiropas Savienība pārāk stingri skatās, vai gurķis nav pārāk liks, lai drikstētu to tirgot. Tagad nez kāpēc tiek blāuts, ka vakcīnas nav kontrolētas. Es jūtos droši, dzīvojot Eiropas Savienībā, jo mums ir augsti standarti. Attiecībā uz drošību mums valda demokrācija. Tāpēc jau reizēm lēmumu pieņemšana ieilgst, lai uzklautu jebkuru mazu valstiņu.

– Par kādām izmaiņām sabiedrībā tu visvairāk iestātos?

– Tas šobrīd šķiet kaut kas nereāls. Visvairāk man gribētos – un uz to bija vērsti arī Demokrātijas festivāls –, lai sabiedrībā vienam pret otru pamainītos attiecības. Uzskatu, ka šobrīd mums ir attiecību krīze. Ne tikai valdībai, bet arī cits citam neuzticamies. Novēršot neuzticēšanos, mēs arī labāk spētu sadarboties. Mācētu sanākt kopā un konstruktīvi risināt, nevis tikai individuāli pukstēt. Jākopj demokrātijas prasmes. Domāju, ka tam vēl kādu laiku nopietni nadošos.

– Mācīt var tikai tos, kas paši vēlas.

– (Smejas). Ja visu sabiedrību es tagad saliktu skolas solos un lasītu lekcijas, tad daudz nebūtu to, kas gatavi uz kaut ko tādu parakstīties. Jāsāk ar mazumiņu, kuri jau saprot. Kuri jau ieklausās, nevis cenšas otram uz galvas uzkāpt un dubļos iemīcīt. Pamazām jāiet uz priekšu, es lielām revolūcijām neticu, jo tās nāk ar asinīm. Es ticu sistēmām, ka tās var efektīvi izveidot. Var gadīties kļūmes, bet sistēmā tās var labot. Pa mazumiņam var daudz. Pat ar vienu smaidu var jau kaut ko mainīt.

– Kas ir konkrētais projekts Kuldīgā?

– Ar domubiedriem strādājam, lai Demokrātijas festivāls būtu tradīcija, un ceram veidot tam atbilstošu pastāvīgu un visiem atvērtu vietu, ko šogad jau apgūvām un cilvēkiem parādījām.

Pilna Eiropa ir ar vecām fabrikām, kuras radoši cilvēki pārveidojuši dažādiem nolūkiem. Šī vieta Kuldīgā turpmāk varētu būt kā tāda demokrātijas fabrika, kur var nākt piedalīties, diskutēt, īstenot sapņus. Te var ar vērienu darboties! Varbūt tā kļūs par pilsonisko inovāciju un kompetenču centru. Ir dažādas mākslinieku rezidences, kur sabrauc cilvēki un rada mākslas darbus. Kāpēc gan Kuldīgā nevarētu būt arī demokrātijas rezidence, kur sanākt cilvēki un meklēt atbildes uz tādiem jautājumiem, kā tikt pāri visādām krīzēm. ■

Otra dzīve. Varbūt pat labāka

Elīza Paula Vegnere, "Talsu Vēstis"

Mākslinieks un dizainers Ingus Gustavsons, kurš savu ikdienu aizvada galvaspilsētā, bet par dzimto pusi un vietu, kur uzņemt enerģiju, dēvē Roju, ir izveidojis ne vien savu zīmolu "IG Design" un radījis unikālu trauku kolekciju no jau savu laiku nokalpojušām lietām, piemēram, trislitru gurķu burkā, bet arī ar savu kustību sabiedrībai vēlas nodot vēstījumu, ka lietas var un pat vajag izmantot atkārtoti.

– Rojas pagasta Ģipkā kopā ar Sandru Danebergu-Eriksoni rīkojāt jau trešo nometni un pirmo "Vedic Art Latvia" darbu izstādi Rojas brīvdabas estrādē. Tajā redzami gan visu dalībnieku sniegumi, gan tevis paša veidotie darbi. Kam šāda iniciatīva mērķēta?

– Lokāciju vēlējamies Kurzemē, pie jūras, tāpēc mūsu nometne notiek Ģipkā. Mani pašu kā kurzemnieku dzimtā puse ļoti iedvesmo. Vēlējamies sev atskaites punktu, jo visiem mājās teju vai visos stūros stāv dažādi mākslas darbi, kurus neviens ikdienā neredz. Gleznai ir jādzīvo, uz to vajag skatīties un izjust emocijas – neatkarīgi no tā, vai tās ir pozitīvas vai negatīvas. Darbos esam ielikuši savas emocijas, sajūtas, ar ko gribas padalīties. Gribas iedvesmot gleznot un zīmēt arī citus. Tā par labu kļuva lēmums veidot izstādi, kurā interesenti varētu aplūkot un no malas novērtēt, ko dalībnieki paveikuši. Sākotnēji vēlējamies veidot plašāku labdarības projektu, taču pandēmija diemžēl darīja savu. Neskatoties uz vīrusa ietekmi, no savas idejas un sapņa nevēlējamies atteikties, tāpēc, lai arī mazākā formātā, izstāde norisinās.

– Kādās tehnikās strādā pats, un kādi risinājumi biežāk izmantoti izstādē apskatāmos darbos?

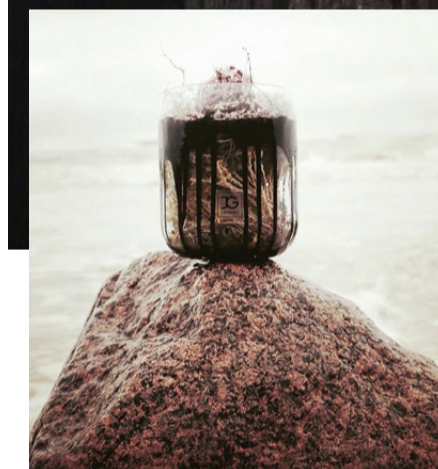
– Man patīk dažādība, strādāju gan ar akvareli, gan eļļu. Vēl ir mana rūsas tehnika, kā arī ļoti patīk strādāt ar foliju. Katrā manas dzīves posmā, periodā vai kosmosa stāvoklī tehnika, ar ko vēlos strādāt, atšķiras. Ja darbs ir sikāks, smalkāks, strādāju ar eļļas krāsām. Ja ar vērienu – tad ar akvareli. Brīdī, kad gribas ko jaunu, atklāju rūsas tehniku. Vienas mīļākās tehnikas man nav – ļoti ieklausos sevī, savās sajūtās, un tās arī man pasaka priekšā, kas jā dara, kādā tehnikā vēlos strādāt šodien vai arī kādu rezultātu gribu panākt. Ar eļļu ir viens rezultāts, ar akvareli – pavisam cits. Ļoti interesanta un populāra izmantošanai interjerā ir arī folijas tehnika, kas bija apskatāma izstādē un kuru no interjera esmu pārnesis uz audeklu.

– Kā sākās tava interese par beziepakojuma dzīvesveidu?

– Mani allaž ir interesējis "Zero Waste" stils – kā pārstrādāt lietas un būt saskaņā ar dabu, neskatoties uz to, ka esmu ļoti liels patērētājs. Man patīk pārstrādāt lietas, un tāpat kā cilvēkiem, kuriem vienmēr dodu otru iespēju, dodu to arī priekšmetiem. Aizsākums bija nejaus, jo projekta ietvaros man bija nepieciešama lampa, taču sapratu, ka nevēlos rūpnīcā ražotu produktu, bet gan radīt pats. Biju redzējis raidījumu, ka tiek izmantots pārstrādāts stikls, un iedomājos, ka varu izveidot lampu no burkas. Mēģināju, ļoti iepatikās ideja, dizains, un tā kustību aizsāku. No burkas augšējās daļas uztaisīju lampu, un pāri palika burkas

FOTO NO PERSONĪGĀ ARHĪVA

"IG Design" kolekcijas stikla trauks, kas iepriekš ticis izmantots marinējumiem, bet šobrīd pēc mākslinieka domu lidojuma piedzīvo otro dzīvi.

apakša. Nevarēju saprast, ko iesākt, jo žēl mest ārā. To apgleznoju, un sanāca trauks. Ar trauku gan bija par maz, man vajadzēja iet tālāk, un trauku piepildīju ar sveci. Ar "Sveču istabu" kopā esam radījuši teju ideālo sveci, jo ļoti vēlējos, lai tā ir kvalitatīva, pilnībā izdeg un ir tīra. Gribēju, lai trauku var atkārtoti uzpildīt, jo lielākoties pēc tā izdegšanas cilvēki to izmet atkritumos. Ja trauku vairāk nevēlas izmantot kā sveci, var to izmazgāt un ielikt, piemēram, konfektes vai zemenes. Traukam tiek dota dzīve, tas kļūst par daudzfunkcionālu priekšmetu, kas mainās un pielāgojas visām nepieciešamībām.

Viss manā dzīvē notiek ļoti ātri, jo, ja man ir ideja, tad nav miera, kamēr neesmu to realizējis. Ja savas idejas atlieku uz vēlāku laiku, tās tur arī paliek. Cenšos visu darīt ļoti ātri, jo lēni nemaz nemāku strādāt. Ja cenšos lēni, ātri spēju sevi nokaitināt. Identisks princips arī šiem priekšmetiem – bija ideja, vajadzēja, uztaisīju. No idejas par lampu līdz gatavam darbam pagāja vien

"Mums ir jāmīl sevi, jāmīl tas, ko darām, un jāmīl tas, ko dara citi," uzskata Ingus Gustavsons.

nedēļa. Uztaisīju, pieliku un uzreiz redzēju rezultātu, ko varēja novērtēt gan apkārtnē, gan es pats. Tas dod stimulu iet tālāk. Pēcāk jau seko nākamie soļi – no lampām uz traukiem, no traukiem uz svečiem, no svečiem uz karafēm, koka paliktņiem.

– Pirms dažiem gadiem raidījums "Tete-a-Tete ar Rīgu" apbalvoja progresīvākos, inovatīvākos un iedvesmojošākos latviešu zīmolu autorus un nominācijā "Gada inovācija" balvu ieguva arī tavs zīmols "IG Design".

– Par balvu nominācijā "Gada inovācija" biju pārsteigts, jo nebiju to gatavojies saņemt. Šķita, ka "Zero Waste" kustība jau tobrīd Latvijā bija kādu laiku un ka tas nav nekas jauns. Protams, priecājos, un tas vien apstiprināja faktu, ka tas ir mūsdienīgi – dot priekšmetiem otru elpu, dzīvību. Neradīt jaunus atkritumus vai kaut ko jaunu, bet gan dot otru spēku, un, ja vēl to pasniedz kā mākslu, – nevar būt brīnīšīgāk!

– Par godu Latvijas simtgadei tu radīji universālus dizaina paliktņus, kas darināti no ozola, ābeles, bērza un priedes, ko vēl īpašāku padara fakts, ka visi koka izejmateriāli nākuši no tavas dzimtas puses – Rojas. Kas tevi iedvesmoja radīt šādu dizaina sēriju, un kādiem nolūkiem tos var izmantot?

– Vēlējos strādāt ar koku, tā spēku un siltumu. Esmu mācījies par galdnieku, un bija sajūta, ka vēlos atkārtoti izveidot

kaut ko arī no šī materiāla. Attirot dārzu, uzgāju vecās ābeles, kas arī bija idejas pirmavots. Pats paliktņus izmantoju ļoti dažādi – liekot uz tā ēdienus un kā dizaina elementu, piemēram, kā sveču paliktņi, galda servēšanai vai vienkārši karsta katla novietošanai. Kā katrs to redz, tā arī izmanto, bet vispopulārākais izmantošanas veids ir pārtikas servēšanai. Iespējams, kāds izmanto kā mākslas darbu, ko atstutēt pret sienu. Paziņas sūtījušas attēlus, ko tad viņi ir likuši, – tie ir bijuši gan ķeksi, gan pašu gatavotā asinsdesa.

– Ir mākslinieki, kas savas dzīvesvietas interjerā nevēlas iekļaut savus darbus. Vai to var attiecināt arī uz tavu dzīvesvietu?

– Nespēju savu telpu bez mākslas nemaz iztēloties. Man pašam ir ļoti daudz mākslinieku darbu, arī mani darbi. Ja atnāc ciemiņi un, apbrīnojot gleznu skaistumu, jautā, kur tādu ņemu, lepmi varu atbildēt, ka tas ir viens no maniem darbiem. Tad arī attiecīgi veicinās sarunas par mākslu, kultūru. Iespējams, skan egoistiski, taču man ļoti patīk skatīties uz saviem darbiem. Es mīlu un lepojos ar to, ko daru. Mums ir jāmīl sevi, jāmīl tas, ko darām, un jāmīl tas, ko dara citi. Visi darbi, ko esmu radījis, atrodas manā dzīvesvietā – gan koka paliktņi, gan sveces –, jo man ir jāzina, kā darbs uzvedas, kā izskatās, lai varētu radīt ko jaunu un spētu no sevis radītajiem darbiem iedvesmoties. ■

Jaunie mēra savus griestus

✍ Linda Kilevica, "Kurzemes Vārds"

Modināšana gan maigās, gan smagā roka skaņās, dienas – spilgtu Latvijas literātu un mākslinieku nodarbībās. Vakari izrādes mēģinājumos un naktīs – mācoties no galvas Moljēra tekstus, dziedot ģitāras pavadībā un draudzējoties. Tā Cīravā jau trešo reizi aizritējusi talantīgo skolēnu nometne nedēļas garumā "(Iz)aicinājums" – balva humanitārajās un mākslas zinātnēs augstākos panākumus guvušiem 29 Latvijas skolēniem.

VIETU VAJAG SKAISTU

"Atšķirība no vecā labā "Aicinājuma" ir tāda, ka tur bija tikai rakstošie jaunieši. Šie uz literatūru nāk nevis no radošās rakstīšanas, bet no pētniecības un čakluma," nometnes "(Iz)aicinājums" būtību skaidro tās zinātniskā vadītāja, skolotāja un dzejniece Iveta Ratinika.

Nometne ir Eiropas Savienības finansēts projekts talantīgo bērnu individuālo prasmju attīstīšanai. Šogad starp dalībniekiem ir Rīgas, Valmieras, Rēzeknes un Ogres skolu audzēkņi. Kurzemnieka nav neviena. "Jautājums, vai viņi ar panākumiem piedalījušies pagājušā gada latviešu valodas un literatūras olimpiādē? Šeit ir arī jaunieši, kas rakstījuši zinātniski pētnieciskos darbus literatūrā un kulturoloģijā, un daži, kas ir uzvarējuši Latvijas Rakstnieku savienības rīkotajā tradicionālajā "Aicinājuma" konkursā," stāsta I. Ratinika. Lielākā daļa ir no 11. klases, dažam paveicies būt jau otro reizi. Citiem otrādi – uzvar pēc vidusskolas pabeigšanas, bet nometnē drīkst uzņemt tikai skolēnus. "Vecbiedri žēli noskatās, cik mums labi iet," saka Iveta un atklāj, ka pēc kovidēras beigām plānojo "Iz)aicinājuma" salidojumu noteikti kādā pilnīgi nomaļā vietā.

Kāpēc jau trešo gadu Cīravā? Vajagot skaistu vietu, atzīst I. Ratinika. Cīravā ir vecās drupas, parks, tā esot radoši provokatīva vieta. Lielas pilsētas neder, jo tur neviens nespēs nosēdēt lekcijā. Pie jauniešiem aicinot interesantas personības. "Cilvēks var būt ļoti labs rakstnieks, bet gaužām garlaicīgs skolotājs. Šeit svarīgi, lai viņam ir dabiskā prasme mācīt," uzsver zinātniskā vadītāja.

Radošie izaicinātāji Cīravā bija Rebeka Lukošus, Jurijs Tatarkins, Inga Mastiņa, Linda Zulmane, Jana Egle, Andra Manfēde, Kārlis Vērdiņš, Jānis Ozoliņš un Andris Akmentiņš.

NO ŪDENS PIE MENDELEJEVA

No tehnikuma zāles cits nopenēts, cits smaidīgs pēc A. Akmentiņa lekcijas nāk laukā jaunie un talantīgie. Viņus šurp atvedusi vēlme pārbaudīt savas robežas, iedvesmojoties no domubiedriem, darīt kaut ko tādu, kas ir izaicinājums ārpus ikdienas, un apgūt to, ko skolā nemāca.

"Esmu šeit, lai aptvertu apvāršņus," saka Zanda Zaļakmene. "Līdz šim man nebija praktiskas izpratnes, kas ir dzeja un proza, kā pašai to radīt." Karmena darbojas Literārajā akadēmijā, viņai patīkot vērot savu izaugsmi. "Man visspilgtāk palicis atmiņā, kā Janas Egles meistarklasē izveidojām asociāciju ķēdi. Tā sākās ar ūdeni un nonācām pie superzvaigznes, Mendelejeva un lineāla. Izmantojot šos vārdus, bija jāuzraksta dzejolis. Skolotājam

"(Iz)aicinājuma" dalībnieki (no kreisās) Zanda Zaļakmene, Mārtiņš Prokuratovs, Elizabete Marjutina, Karmena un Emma Daniela Grāpe. Būt kopā ar līdzīgi domājošajiem jauniešiem ir ļoti svarīgi.

Režisore un "dusmu zibensnovēdējs" Andriņa Lozda (no kreisās) un skolēnu iemīļotā pedagoģe Iveta Ratinika.

Izrādes "Dons Žuans" iestudēšana un izrāde noslēgumā daudziem nometnes dalībniekiem bija aizraujošāka nodarbe.

Ratinikai patika, un tas silda manu sirdi," priecājas meitene.

Elizabete Marjutina cenšoties saskatīt savu iespējamo talantu. Viņai tuvāka ir vizuālā māksla, taču rakstot arī un šeit varot sevi pārbaudīt. "Visvairāk patika Andras Manfēdes lekcija un meistarklases, tā bija iespēja radoši izpausties, kad kāds tev ir devis vietu, no kurienes atsperties, – vienu teikumu. Šādi impulsi ir tas, kas man ir nepieciešams," saka Elizabete.

"Šo nometni sarežģī kā nedaudz citādāku pasauli nekā to, kurā ikdienā dzīvoju, jo mana pamata interese ir eksaktāka," pauž Mārtiņš Prokuratovs. Uztverot citu radošās izpausmes, puisis gūstot motivāciju darīt pašam. Emmā Danielai Grāpei ļoti patikuši konceptuālās dzejas lasījumi pie K.Vērdiņa un J.Ozoliņa. "Iedeva dzinuli vēl vairāk to lasīt un iepazīt," viņa norāda.

SEPTIŅI DONI ŽUANI

Nometne sociālajos tīklos aktīvi meklēja izkapti un atrada arī. Jaunieši, ekskursijā apmeklējot Kuldīgu, pārsvarā skraidīja pa *humpalu* bodēm. Tas viss – tikai mākslas vārdi. "Lai piepildītu vakaru ar lietderīgām lietām, nevis ar bohēmu, iestudējam Moljēra "Donu Žuanu", smaida I. Ratinika. "Teksts jāzina no galvas."

Z. Zaļakmenei lugas iestudēšana esot mīlākā nometnes daļa, jo teātris viņu saista vairāk nekā literatūra. "Strādājam nelielās grupiņās, paši esam režisori, kustību mākslinieki, scenogrāfi, tas ir ļoti radoši," saka meitene. Arī teātra mīļotājam M.Prokuratovam iestudējums devis iespēju beidzot izpaust savu radošumu pēc pusotra gada pārtraukuma. "Bija patīkams pārsteigums, paldies skolotājai Andriņai," viņš saka.

Režisore Andriņa Lozda ilgi domājusi, kā Latvijas gudrākajiem prātiem humanitārā jomā nometnes laiku prātīgi izmantot. "Viņi tiek ar mūsdienu literatūrai tuvu stāvošiem cilvēkiem, savas jomas meistariem. Tāpēc palikām pie "Dona Žuana", kuru sižetiski jau zina, tāpēc ir vieglāk strādāt. Ir ļauts saīsināt, piemērot jebkuram laikmetam. Nometnē vissvarīgākais ir saturs, ne forma. Lai viņi kā tādi sūkli uzšūtu to labāko, ko var uzšūkt – sociāli, intelektuāli un radoši," viņa pastāsta. Septiņas grupas iestudēja katra savu lugas daļu, nezinot, ko dara citi, un nometnes noslēgumā nospēlēja visu izrādi.

SVARĪGI KĀ ĒST

Kāds ir nometnes lektora (iz)aicinājums? "Labā ziņa ir tā, ka viņi ir ieinteresēti literatūrā, kaut ko raksta paši.

Sliktā ziņa – viņi ir svinējuši jubileju līdz rītausmai. Fakts, ka viņi trīs stundas vispār neaizmīga, jau ir kompliments," atzīst A.Akmentiņš. Romāna "Meklejo Ezeriņu" autors stāsta, ka radošajā rakstīšanā gribot jauniešus vest cauri sajūtām, kā mainīt domāšanu atkarībā no darba uzdevuma. "Neesmu vēsturisku romānu autors, pat nezinu, kā to dara, bet kā radošs cilvēks uz to brīdi varu simulēt," viņš smeļ. 1911. gada žurnālā "Izglītība" rakstnieks izlasījis divas ļoti būtiskas lietas. "Pirmā ir tā, ka, īpaši valodu apguvē, ir daudz labāki rezultāti, ja audzēkņi paši piedalās mācību satura veidošanā. Kaut kur dzirdēts, vai ne? Otrā – ja stundā skolēni neklausās, tad skolotāja pienākums ir pārskatīt savu pedagoģisko darbu," atklāj A.Akmentiņš.

"Šogad nometnes gaisotne un satikt radošus cilvēkus ir svarīgi kā ēst, jo bērni atsēdējuši mācību gadu katrs pie sava datora," uzsver I.Ratinika. Viņasprāt, radošā pieredze un tēlainība noderēs jebkurā studiju jomā. Pedagoģe uzskata, ka pēc 90.gadu aizrašanās tikai ar humanitārajām zinātnēm nu izglītības sistēma ejot otrā grāvī, izceļot tikai eksaktos priekšmetus, bet valodas un literatūras saturs vidusskolas programmā tiek noplicināts.■

Māla dzēlības un paijas

Leva Vilmane, "Saldus Zeme"

Iepazīties ar Kurzemes keramikas dienu organizētāju pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados ANDREJU RAITI KĪĢELI mani pamudināja profesionāla intuīcija. Pirms gadiem 30 viņš apzināti distancējās no profesionālu mākslinieku sabiedrības, taču mākslas vēstures grāmatās novadnieka vārds palicis.

NEĒRTS UN ASS

Ceļš no Saldus līdz "Virpniekiem" Ādažos ir patāls, tomēr tas izrādās par īsu, lai mājupceļā apdomātu visu sarunu – paudžu atšķirība traucē neparprast keramiķa pusvārdus un pauzes. Jādomā arī par likumsakarībām viena cilvēka dzīvē. Un nejausībām. Par mākslas pagērtu fizisku pārslodzi. Un mākslinieka bezspēcību (bet varbūt izturību) padomju sistēmas "loģikā".

Latvijas Mākslinieku savienības biedrs neslēpj izbrīnu par manu ciemošanos: "Kāpēc pēkšņi tāda interese par mani?" Atsmaidu, ka līdz viņam atveda pagalam neinteresanta nejausība – 2020. gada nogalē viņa vārdu pamanīju reklamrakstā par kādas Vecrigas aptiekas 200. jubileju; aptiekas īpašnieki lepojas, ka interjerā saglabāta 1969. gadā izveidota keramikas siena, kuru viņš radīja kopā ar metālkalēju Ināru Gulbi un grafiķi Māri Ozoliņu. Nolasu fragmentu no "vainīgās" preses relīzes: "Andrejs Kīģelis ir spilgta personība, daudz pūļu veltīja keramikas mākslas attīstībai Latvijā. Viņa radītā servīze bijusi ne vienā vien ģimenē Latvijā un tolaik brālīgajās republikās. Viņš ir viens no dārzā keramikas aizsācējiem Latvijā, organizējis Kurzemes keramikas dienas."

"Ak tā?" pabrīnās mākslinieks. Ar tikko nojausamu smaidu namatēvs aicina apskatīties viņam nozīmīgas fotogrāfijas. Vienā attēlu kaudzītē mirkli no bērnības un skolas gadiem Saldū. Otrajā – fotogrāfijas, kas atsauc atmiņā notikumus, kuros veidojās mākslinieka A. Kīģeļa reputācija – allaž tiešu valodu, fiziski apskaužami spēcīgs, garīgi nenogurdināms, pašpārliecināts, ar noturīgiem principiem, nelokāms.

"Šodien raksta, ka Kīģelis bija spilgts keramiķis, bet manā laikā – ka... Man vienmēr bijusi asa mēle, tās dēļ jau kopš bērnības bijušas visādas problēmas. Neesmu bijis dumpinieks, taču nepatīkams gan. Pirmo darba eksponēšanu atcēla, jo tas neiederoties izstādē. Nākamajās reizēs darbi "nejauši" saplīsa. Gadiem esmu malies kaut kādās dzirnavās... Vissmagāk mala savējie," keramiķis atmet ar roku un pārtrauc sūkstīties.

PALICIS PUSVĀRDĀ

A. Kīģelis pieder mākslinieku paudzei, kura Latvijas mākslu attālināja no nacionālā romantisma un sociālā realisma un pietuvināja to sirreālismam. Pirms pāris gadiem Dekoratīvās mākslas un dizaina muzeja izstādē "Septiņdesmitie. Skaistuma

Andrejs Raitis Kīģelis paša radītā pasaulē – darbnīcā "Virpniekos" Ādažos. Desmit gadus tajā ir klusums, taču "simt un viens" nieks atgādina par rosīgiem gadiem arī Kurzēmē.

IEVAS VILMANES FOTO

lietderība" radīja, kā tolaik visu nozaru mākslinieki aizrāvās ar idejiski jauniem virzieniem. Piemēram, keramiķi savus ceļus piepildīja ar dekoratīviem un tēlainiem, nevis praktiskiem darbiem.

A. Kīģelis priekšroku deva lielformāta objektiem: "Ko es, spēcīgs vīrietis, ar sikumiem krāmēšos! Keramikā ir viens no smagākajiem materiāliem. Ar rokām bija jāpārmīca visi māla klūči, katrs kādus 50 kilogramus smags! Fiziski grūta bija arī cepla piepildīšana un objektu uzstādīšana. Māla biju brutāls – pilnīgs pretstats savām smalkajām pasniedzējām Mākslas akadēmijā. Kopš pirmās izstādes biju lecīgs mākslinieks, jo aizrāvās ar sirreālismu. Ierastā podniecība mani interesēja tik, lai trenētos un izprastu māla sastāvu.

Radošajā dzīvē esmu daudz izdarījis, tomēr visu nepaspēju pateikt. Visu mūžu eksperimentēju, jo gribēju mālu pilnībā pakļaut savai iecerei. Neizdevās. Žēl, ka rokām vairs nav spēka.

Keramikā strādāju kā latviešu zemnieks uz lauka – nekādas atpūtas, kamēr darbs nav pabeigts. Jo pēc pārtraukuma nevarēju atgriezties tajā pašā punktā, kurā apstājos, – ideja izmainījās, tāpēc darbs zaudēja veselumu, kļuva samocīts."

ASPRĀTĪGS IRONIZĒTĀJS

Fotogrāfijas no Kurzemes keramikas dienām, izstādēm un mākslinieku apspriedēm sarunu biedram rosina divējādas izjūtas. Tās atgādina par laiku, kad viņš jutās gandrīz vai pārcilvēcīgi varošs – ķermenis viegli tika līdzī radosajam "iekšdedzes dzinējam". Un atsauc prātā dienas, kad vairums cilvēku bija pasīvi. Pat radošajā inteliģencē tikai daži dullie uzņēmas

iniciatīvu.

Keramiķis paskaidro: "Mani tolaik tirdīja doma, ka cilvēkiem māksla ir jaredz! Pagastos un mazpilsētās par to bija interese – visas trīs reizes Kurzemes keramikas dienas bija labi apmeklētas. No otras puses, bija kolēģi, kam skauda mana iniciatīva. Bieži iedrošināja draugs, mākslas zinātnieks Janis Pujāts. Viņam izdevās Maskavā noorganizēt Latgales mākslas dienas, tāpēc nebaidījās no nelabvēlīgi noskaņotiem kolēģiem Latvijā."

Mākslas zinātniece un keramikas pētniece Veronika Kučinska reiz par A. Kīģeli rakstīja: "Spilgta talanta iezīme – prast izcelt materiāla un formas plastiskumu,

ieceres vēriens. Dekoratīvā plastikā līdzās atraisītām formām un kolorītam reizēm asprātīgi ievēts ironisks motīvs."

Brīnos – kur gan mazpilsētas puikam tādas dotības? "Viss sākās ar brāķētiem kīģeļiem! Mani vecāki bija Saldū iecienīti frizieri. Pēc kara viņiem pilsētā piešķīra nelielu zemes pleķi, sākām celt mājiņu. Materiālu un naudas nebija, tāpēc tēvs vietējā ceplī sarunāja brāķētus kīģeļus, man tie bija jāsalasa un jāatved. Apdauzītu kīģeļu kaudzē radās pirmā saprašana par mālu. [Saldū leģendārs zīmēšanas skolotājs, mākslinieks Kārlis] Taube reizēm ļāva palīdzēt viņam zīmēt dekorācijas amatier-teātra izrādēm. Taube ieteica mani sūtīt uz mākslas vidusskolu Liepājā. Pateicoties talantīgiem skolotājiem, biju aktīvs daudzās jomās un uz mākslu nemaz tā nerāvos."

A. Kīģeli liktenis lutinājis, jo arī vidusskolas laiks pavadīts līdzās dedzīgiem un nesavtīgiem pedagogiem. Viņi skolēnus norūdīja pie grūtās ikdienas keramikas darbnīcā. Piemēram, kopā cēla cepli. Vēlākos gados A. Kīģelim šīs prasmes palīdzēja no nulles izveidot keramikas cehu gan Bolderājas būvmateriālu rūpnīcā, gan kolhozā "Ezerciems". "Toreizējais kolhoza priekšsēdētājs Alberts Kauls parādīja tukšas garāžas, kuras jāpārbūvē par keramikas ražotni. Pateicoties skolotāju un akadēmijas pasniedzēju iemācītajam, nebija grūti pašam uzņēmēt ceļus, izgatavot podnieka ripas un "salasīt" kolektīvu. Kolhoznieki labprāt pieteicās strādāt keramikas cehā. Visiem jautāju – vai tev patīk tamborēt? Jo mālam vajadzīga tikpat liela pacietība. Ražojām pārsvarā ziedu traukus un kausus. Modē bija arī velli. Rīgā atvērām keramikas veikalu, tirgojāmies visā Krievijā," atceras keramiķis.

Viņš esot bijis "caur un cauri praktisks mākslinieks". Savos darbos pateicis visu, tāpēc skatītājiem tos nelabprāt komentējis. "Jāļauj runāt darbam, cilvēkam nevajag iejaukties šajā stāstā! Tagad mākslā svarīgi tas, cik skaisti un pārliecinoši autors paskaidro savu domu. Tā bija jau manā laikā. Tik daudz gadu pagājis, bet – kas tad mainījies?" keramiķis atvadās ar retorisku jautājumu. ■

Mākslas vēsturē ierakstīta siena "Vecpilsētas aptiekā" Vecrigā. 1969. gadā keramikas cilni izgatavoja Saldus novadnieks Andrejs Kīģelis sadarbībā ar grafiķi Māri Ozoliņu un metālkalēju Ināru Gulbi.